

Hotel Park
Satu-Mare
kifűnő
koszt, gyors és
garantált fűrés
aphatók

ki innen, mint
s. (E).
ondja, hogy az
rata van? O...
rok közül, ki-
de kivesz egy
abad akarat?
amikor az em-
g magának azt,
amikor el van
k, amit az em-
örvénvek van-
k, bofondos ha-
ményvek, amik
mber akaratát,
t szó lehet ar-
nem szabad
megszűnik az
abadsága. De
nagyon bele-
pa. Beszédges-
sás meg, me-
szem közötti
el mutat, hogy
amikor törőkat
melletted, fo-
tettek munka-
t henned. De
gy! (E).

! meg
nzer:
E
S
UZI!
ichler:
ses Mautner
ve 180.

ndliche Geist
vászónkötés-
150 Lei
oskin
zionismus.
wänke
180
230
Kelet
ban.

KIADÓHVATAL TELEFON: 9-77
Str. Baron L. Pop 10
SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
n (nyomda) 2-02
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
..... 1150 Lei
..... 600 "
..... 320 "
..... 110 "
* 87. szám
1928. április 19. Csütörtök
* 5688 N. szám 29 *

Jl. Ramasetter Róbert
Budapest
2. II. 8.

cenzurát: Suciú

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Hadüzenet a nevelés régi ideológiájának

Ha majd egyszer valaki a kulturák és civilizációk életét fogja megírni, aligha fogja művében elhanyagolhatni annak a két komplexumnak egymással összefüggő és egymásra ható erővonalát, amely tulajdonképpen minden kulturát meghatároz és körülhatárol: a gazdasági, illetőleg termelési viszonyok hatását a szellemi életre s a nevelés hatását a termelési adottságok megváltoztatására vagy ami ezzel azonos — a szellemi életre és a korszerű erkölcsökre.

A történelem bizonyosságai szerint minden kultúra és minden civilizáció egyszer túllépi magát s így a halódó kultúrán és civilizáción belül érvényét veszti a korszerűtlen gazdasági és erkölcsi dogmák. Egy nép, vagy egy egész kultúra létezéséhez tartozó népcsoport vitalitását, illetőleg vitalitásra való képtelenségét, az bizonyítja be, hogy az illető népből, vagy népcsoportban élnek-e még friss energiák, amelyek egy új kultúra, illetőleg civilizáció megalkotására alkalmasá teszik.

A korszerű német filozófusok között a népszerű Spengler az, aki a mai európai kultúra teljes aláhanyatlását festette meg művészi eszközökkel, arra a konklúzióra jutva, hogy az európai kultúra ma már tisztára civilizatorikus jellegű, vagyis belső szellemi erőikifejtésre képtelen, miért is az értékes szellemi alkotások kora lejárt, hogy helyét adjon a technika kultuszának, vagy politikai téren — a szociálisizmus társadalmi rendszereinek, ami szerinte nem egyéb, mint a kultúra elmechaniizálódása.

Spengler sötétlátása pár évvel ezelőtt a riadt és fáradt európai lelkeket erősen izgalomba hozta. A nagy izgalom közepén is azonban számosan voltak optimisztikus lelkek és gondolkodók, kik nem álltak fel ennek a kétség kívül asenális, de inkább a német lírai természet melankólikus voltával magyarázható katasztrófa-előjelnek és Spenglerrel szemben fennhangon hangoztatták, hogy a jelenlegi európai kultúra bármennyire is halálszáj és kiéltnek látszó, tulajdonképpen csak elalélt, vagyis még nem találta meg kontinuitását azokkal a jövőt formáló energiákkal, melyek Európa jövőjét egy új gazdasági struktúrában és egy új nevelési, vagy ami ezzel teljesen egyenlő, egy új szellemi irányzatban jelölték meg.

Ezeknek az optimisztikus állásfoglalásnak igazát a német pedagógusok most üléséről kongresszusa bizonygatja, melynek magas színvonalon mozgó vitája s a jövőre horizontját suroló bátor célkitűzései arra vallanak, hogy Spengler jóslatai tisztára lírai természetűek voltak, nem harmonizáltak az élet önmagában rejlő hatalmas vitalitásával, amely mindig inkább az örökkévalósággal, mint az elmulas hangulatával van összekötve.

Ennek a kongresszusnak egész lefolyása annyira magán viseli a korszerűséget, annyira a kor legégetőbb problémáinak ügyében zajlik le, hogy szinte azt a látást kelte, mintha összefoglalása volna mindazoknak az irányzatoknak és törekvésekkel, amelyek Darwin, Spenser és Hecker fellépése óta, egy a természet-tudományok, mint a szociális törekvések

terén, a XIX. század eleje óta az embereket foglalkoztatták.

A német pedagógiai kongresszusnak nagy súlyt ad az a körülmény is, hogy a nevelés nemzetközi átszervezésének szükségességét a legmodernebb irányzatok mellett, egy valóságos kultusz-miniszter, dr. Becker vázolta fel, aki jelentős beszédében s a jövőre célkitűzésekként azt hangsúlyozta, hogy a nevelést, illetőleg a szellemi életet mentesíteni kell attól a mechanizálódástól, mely a mai nevelési rendszereket jellemzi s általában: a mai egocentrikus, az ember legimpulzívabb ösztöneit felkorbácsoló ideológiák uralma helyett az értelem uralmát kell uralkodóvá tenni.

Dr. Becker, amikor ezt hangoztatta, tulajdonképpen a saját nemzeti értelmességi nacionalizmusára hallgatott, amely végső fokon semmi egyéb, mint bizonyos emberi és nemzeti sajátosságok értékének az egész emberiség számára való értékesítése. A német szellemben különben is erős hajlamosság volt mindig az általános emberi kihangsúlyozására, amit Goethe költsége és világfelfogása igazol legerőteljesebben.

Dr. Becker pedig egész bizonyosan nem szocialista és nem ugynevezett destruktív. De mint igazi kultúrember és hivatása magaslatán álló államférfi, tisztán látja azokat az erővonalakat, amelyek kerünk hervadó areulátára ismét odavarázsolhatják az életerős pirt. Dr. Becker korának gyermeke s így kénytelen belátni azt, hogy a mai kultúra és civilizáció hervadásának oka, illetőleg továbbfejlesztésének gátja a nemzeti gondolat abszolutizmusában keresendő, amely mind-ezidég megakadályozta a kollektív érzés kifejlődését és az igazi emberszeretet mindig félretelő szelso individualizmus mellett az egyetemes emberi boldogságra törekvés akaratát. Dr. Becker szinte egyetlen mondatban koncentrálni tudja a modern törekvések lényegét: „amig valamely nemzet semmi más nem tud lenni, mint nemzet, nem juthat el a nemzetköziség éltető principiumához.”

Dr. Becker szerint ennek az igazságnak, illetőleg korszerű megítélésnek kell áthatnia nemcsak a német, hanem az egész európai és amerikai nevelést, annál is inkább, mert mint igen helyesen megállapította a német kultuszminiszter: „a nemzetköziség szelleme a türelmes-ség, tehát a vallásos szellem talajából nőtt ki, amit a legtöbb vallásfelekezetnek, különösen pedig a katolicizmusnak nemzetközi érvényre való törekvése is igazol.”

A német pedagógiai kongresszus állásfoglalásai egyébként kétségkívüli és örömteljes igazolásai mindazoknak a „destruktív” törekvéseknek, amelyek ellen a hanyatlóban lévő reakció oly könyörtelen hadjáratot viselt, minden biznnyal abban a hitben, hogy penáceaia legyen a Spengler által kimutatott rothadási folyamatnak. A németországi pedagógiai kongresszus sokkal érzékenyebben és sokkal tisztábban látja a jövőre, amelyhez a kivezető utat semmiesetre sem a kiélt formák és tartalmak konserválásában, hanem az újszerűségnek a

múlt értékeivel való összeegyeztetésében lája.

Mindenesetre korszerű jelenség, hogy a forradalmi gondolkodásmódtól messze eső emberek szögezték le ezen a kongresszuson azt a kétségkívüli forradalmi elvet, mely szerint: „az ifjúságot kollektívumra kell nevelni, amely tulajdonképpen helyes értelmezése a szeretetnek.” A szeretet pedig maga neveli ki a közösség-értelet, amely minden kétséget kizáróan magasabb fejlődési fok az individuális szellemtől.

Rendkívül figyelemre méltó az a határozat is, amelyet a német pedagógiai kongresszus a nő-nevelés reorganizálása irányában hozott. A nő és a család problémája minden struccopolika ellenére is, a legéltékben és legnyugtalanítóbban izgatja korunk politikai és társadalmi cirkulusait. A német pedagógiai kongresszus szinte egyhangulag állapította meg, hogy a mai családi életnek nincs meg már a régi ereje s disszonanciáinak egyik főoka, hogy az anyák mindig a szülők ideáljainak megvalósítását várják gyermekeiktől. „A fára kapaszkodó borostyán és a ringó nádszál ideálja már nem ideál többé” — állapította meg a kongresszuson egy német igazgatónő s ezzel a megállapítással rámutatott arra

Petrescu Comnen Románia berlini követe egyenlő jogokat követel a kisebbségeknek

(Berlin, április 18. Az Uj Kelet tud.) Petrescu-Comnen, az új berlini román követ állása elfoglalása alkalmával egy újságról a kisebbségi kérdéstről nyilatkozott, amellyel, ugymond, nemcsak hogy már a világháború előtt is foglalkozott, hanem amelyet különben is alaposan ismer.

Petrescu-Comnen legelőbb azt a vádat hárítja el magáról, mintha ellensége volna a kisebbségeknek. Ő csak annak az ellenség, hogy államok szerint különböző módon éljék meg és intézzék a kisebbségek ügyét. Mint Románia képviselője, azonban sohasem tiltakozott a kisebbségek jogai ellen. Ebben a pillanatban a kisebbségi kérdés elvi szempontból válságon megy át.

Ezek azt tartják, hogy a mai kisebbségvédő rendszer nem biztosítja eléggé a kisebbségek jogait s ezek élesebb akciót követelnek, míg másoknak az a meggyőződése, hogy a mai kisebbségi rendszer csak ürügy arra, hogy egyes államok beavatkozhassanak más államok belső ügyeibe.

Véleménye szerint a válság egyetlen megoldása csak az lehet, hogy a kisebbségek védelmét minden országra, melynek kisebbségei vannak, kiterjesszék.

a hatalmas fejlődési vonalra, mely Ibsen még gyáván lázadó asszony-típusaitól Victor Margueritte nő-ideáljaiig vezetett. Ha pedig megváltoztak a gazdasági s ezzel szorosan összefüggő szellemi és erkölcsi irányvonalak, amelyek a múlt nőtípusának lelkületét s egyéniségét megszabták, ugy kétségtelen, hogy a nevelésnek is hozzá kell alkalmazkodnia ahhoz a modern lelki alkathoz, mely a mai nőnek mindinkább tulajdonává lesz a mely lehetlenné teszi, hogy új életfeltételek s új szempontok közepette — a régi, nagyon is szük és nagyon is szolgai, az élet örömeit önkényesen meghatározó célokhoz alkalmazkodjanak ennek a kornak korszerű lányai és asszonyai.

A német pedagógiai kongresszus szempontjai kétségkívüli aktuálisabbak, mint a legtöbb politikai párt és parlament lavirozó erőfeszítései. Ennek a kongresszusnak erőt kölcsönöz — őszintesége, amellyel a valóság megváltoztatására törekszik. A politikai élet őszinteségéhez annak az új nemzedéknek kialakulása szükséges, mely a fentvázolt szempontok szerint veszi kezébe majdan egy új és termékeny valóság megvalósítását.

Salamon László

SELECT MOZGO Közkivánatra még vetíti
CIRKUS elsősorú filmet. Főszerepben **CHARLIE CHAPLIN**
Jön Konrad Veidt „Dr. Laroche” oryos, aki ől című filmben

Uj utakra kell terelni az uj generáció nevelését

A nemzetközi összetartozás gondolata és a leánynevelés új feladatainak problémája a német pedagógusok berlini kongresszusán

Berlinben most ülésezik a német pedagógusok kongresszusa. Ezen a komoly tanácskozáson két olyan felszólalás hangzott el, amely élesen megvilágítja az ifjúsági nevelés mai krízisét és aktuális problémáit. Az egyik beszédet dr. Becker kultuszminiszter mondotta, aki többek között így fejtette ki a maga álláspontját:

— A katurállamok tanítóinak és nevelőinek szövetségbe tömörülése megmutatta, hogy a nevelésügy terén szükség van a nemzetközi együttműködésre. Ez az összefogás a népek kölcsönös megértését akarja szolgálni és ha azt komolyan akarják az illetékesek, a tanítókra és pedagógusokra sokkal nagyobb és fontosabb feladat hárul, mint a gazdasági, tudományos és politikai terén megindult együttműködés vezetőire. Mert mi hasznuk van a népeknek a legszebb nemzetközi szervezetekből, ha az ifjúság tisztán egoista-nemzeti neveléssel nő fel? A szellemi élet mechanizálásának és szabályokba gyömöszölésének veszedelmével szemben feltétlenül védekeznünk kell, mert az emberiség kulturális haladása abban van, hogy az értelem uralma egyre nagyobb lesz az ösztönök felett. Amit a demokrácia szelleme jelent a népközösség számára, annak kell lennie a nemzetközi szellemnek a népek közössége részére.

— Ma azonban a nemzeti gondolat abszolutizmusának korát éljük és éppoly nehezen tudunk kijutni ebből a gondolatformából, amelyen nehezen a középkor szakított a vallásos világnézettel. Mindaddig, míg egy nemzet sok nemzetnek érzi magát és semmi másnak, a nacionalizmus dogmáiból nem juthatunk el a nemzetköziség szelleméhez. Az internacionális szellem nem jelenti a nemzeti eszmék összekeverését vagy sutbavetését, még kevésbé alakulhat ki az a mentalitás kényszerelőírásokból, amelyek népi jogi, vagy állam jogi forrásokra hivatkoznak. Csakis a legteljesebb külső és belső szabadság teremtheti meg az alkotó mentalitások bármelyikét és így a nemzetközi gondolat is a teljes nemzeti szabadságból fejlődhet ki. Az igazi internacionális szellem ugyanabból a forrásból táplálkozik, mint a szociális és vallási türelmesség. Az új emberiség temploma csak azon a lélektani feltételek épülhet fel, amelyben minden ember bármely más nemzethez, valláshoz vagy társadalmi osztályhoz tartozó emberársában elismeri az örök istenit, amelyet önmagában is feltételez. A népek együttműködéséből csupán nemzetközi szellem jöhet létre, míg nemzetközi szellem csak az ember és ember közötti új mentalitásból.

— Így jutunk el a nemzetközi gondolat szolgálatában a nemzeti nevelés alapjához. Legfontosabb az, hogy ez a nevelés a tisztán emberiből induljon ki. Ez az az út, amelyre a német tanítóképzés öntudatosan lépett és amelyen sikerrel halad. A tudatos különbözőségekből az emberiség sokkal gazdagabb és tarkább képe alakul ki, mint a szolgáló utánzásból, valamint annak tagadásából, hogy isteni rendelés folytán igenis vannak különbségek ember és ember, népek és népek között. Az a fő, hogy eljussunk ahhoz a meggyőződéshez, hogy ugyanaz a probléma más nemzeti szempontokból tekintve egészen más, amelyet a belénk gyökerezett vallási és szociális öntudatunknál fogva magától értetődőnek látunk. Végső elgondolásban a nemzetközi szellem a szívnek és a szív által diktált akaratnak a megnyilatkozási alkalmá és alapjában véve a valóságos emberiség hajtása. Az, ami az egyéni jellegzetességektől eltekintve az embereket elkülöníti, a nacionalizmus. Illetve a nemzeti szempontok. Ilyenformán minden szolgálat, amelyet a nacionalista embernek teszünk, egyúttal a nemzetnek és az emberiségnek tett szolgálat is, az emberiség gondolatának ápolása pedig a nemzeti nevelésnek kölcsönös alapot, mélységet és jelentőséget. Egyén, nemzet és emberiség — ez a emberiségből néverik nemes voltukat, három gondolat az emberségből és az emberiségből nyerik nemes voltukat.

Becker dr. felszólalásához kiegészítőül Kerschensztein professzor a tanító nevelői szerepéről beszélt. Szerinte is az ifjúságot a kollektivumra kell nevelni, a gyermekeket az ember szeretetére kell nevelni és ez a szeretet maga is kitermeli a közösségre, amely magasabb fejlődési fok az individuális szellemnél.

Szorosan összefügg a mai generáció nevelésének problémájával és nem kevésbé érdekes az a felszólalás, amelyet Feuerstack igazgatótól tartott a leánynevelés kérdésében. Erről a nagyjelentőségű kérdésről Feuerstack asszony ezeket mondotta a berlini kongresszuson:

— Minenütt kezd megbosszulni magát kulturánknak egyoldalú beállítása, amely a nők eliminálásával kizárólag a férfiakra támaszkodik. A most kialakuló új társadalmi formák között a nő helyzetének is meg kell változnia. Egyelőre a nőnek meg kell mondania, mert minden értekelést csak a férfítől vehet át. Itt az ideje azonban, hogy mindenekelőtt a népiszkola az új feladatra rendezkedjék be. A nőnek meg kell találnia az egyéniséghez szükséges bátorságot, mert a fára kapaszkodó borostyán és a ringó nádszál ideálja már divatját multá. Bizonyos, hogy a nőiség és asszonyiség fogalmát még mindig, sokféle módon ma-

gyarazzák. Épen ezért nem lehet programokat felállítani, hanem inkább a megfelelő személyeket kell a leánynevelés részére kiválogatni. A férfiakat kizárni a leánynevelésből éppolyan ferde valami volna, mint az együttnevelés elméleti szabályozása. Mert amennyire kevesse nélkülözhetik a leányok a férfibefolyást, éppannyira van szükségük a másik nemtől való különletre is ahhoz, hogy bizonyos dolgokban önmagához jussanak el. Ebben a tekintetben az ifjúsági mozgalom olyan utakat produkált, amelyeket követni lehet s kell.

— Az iskolának vezetőkké és követőkké kell nevelnie a nőket. Ezzel a módszerrel a leány a tanításban praktikus célt is fog látni, mert a tanítás maga általában nem elégti ki. Persze a szellemi terén érvényesülni akárok részére is

nyitva kell legyen az út. Az új testkultúra tekintetében a nő is már ifjúkorától erre kell tanítani és általában a testgyakorlásra és hasonló dolgokra több figyelmet és időt kell fordítani. De meg kell ismertetni a leányokkal a kozmikus összeköttetéseket. A csoportokban való élés a nagy közösségben való élés előkészítése legyen, mert a családi életnek nincs meg már a régi ereje. Azért a családi életet nem szabad erőszakosan kiküszöbölteni, amint azt egyes iskolákban a nevelés nagy kárára teszik. Ehelyett inkább az anyát be kell állítani aktív módon az iskola életébe, már csak annak az igazságtalan bizalmatlanságnak a szétoszlatása érdekében is, hogy a tanító az, ki mindent jobban tud. Az anyaságra való nevelés ma már nem elég különösen olyan értelemben nem, hogy az anya mindig a szülők ideáljainak megvalósítását várja a gyermekeitől. A nőnek tapasztalatlagon kell a férfitől megtanulnia az odaadó áldozatkészséget, de anélkül, hogy a maga gazdag belső élete annak kárát lássa. A női nevelés célja és eszköze is egyben az okosság és jószág.

A magyar képviselőház elvetette az általános választójogról szóló javaslatot

Budapest, április 18. A képviselőház tegnap ülésén Farkas István határozati javaslatot terjesztett be, amelyben az általános titkos választójogot követeli. Bethlen István miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a kormány álláspontja ebben a kérdésben már ismeretes. A kérdés különben sem aktuális.

A Ház Farkas javaslatát egyhangúlag elveti, majd elfogadja gróf Sigray Antal javaslatát, hogy a képviselőház köszönetét fejezze ki Rothermernek önzellen munkájáért. Ezután Eörfy Imre előadja a miniszterelnöki tárcza költség-

vetését, amelyet Malasits Géza nem fogad el, kifogásolva, hogy a kormány igényeinek teljesítése rendkívül lassu tempóban halad.

Pintér László a miniszterelnök hét éves kormányzati jubileumáról emlékezik meg. Kijelentve, hogy Bethlen má Európára legregibb miniszterelnöke és a miniszterelnök érdemeit az ellenzéki kritika sem tagadja meg. Hét év alatt Bethlen nemcsak fentartotta az országot, hanem kivette a nyomorból és a zűrzavarból.

Örízetbe vettek egy kolozsvári háztulajdonosnőt, aki a biztosítási összegért felgyújtotta a házát

Amikor a tűzoltók tulkorán vonulnak ki a tűzhöz

(Cluj-Kolozsvár, április 18. Az Uj Kelet tud.) Az elmúlt éjszaka a tűzoltóház szomszédjában az ügyetlen tűzoltó tüzet pillantott meg a Pap-uccai ortodox zsinagóga közvetlen közelében. A leadott jelzésre a tűzoltóegység néhány perccel belül teljes felkészültséggel kivonult a tűz színhelyére.

A tűz a Pap-ucca 6. számú házban ütött ki. Midőn a tűzoltók a helyszínre érkeztek, az udvaron lévő fűskamra már hatalmas lángokban égett. A borús éjszakában kísértetiesen lángoló faépület már teljesen porrá égett s a megérkező tűzoltók első munkája az volt, hogy a lakóházat szigeteljék el a lángokban álló melléépületektől. A tűz már a ház padlásteljáróját nyaldosta, mire az egyik tűzoltó felfutott a padlásra azzal a szándékkal, hogy a ház fedelét meglékelje, de amidőn be akart lépni a padlásra, legnagyobb meglepetésére észrevette, hogy a feljárója petróleummal van leöntve s a padlásra pedig egy csomó száraz forgács között gyertya van elhelyezve, körülötte pedig három-négy petróleumos-hordóska.

A tűzoltó azonnal tisztában volt azzal, hogy műtűzről van szó és azonnal értesítette erről társait is, hogy elejét vegyék az esetleges meglepetéseknek. Több tűzoltó sietett fel a padlásra, ahol megállapították, hogy a padlás négy sarkában egy-egy petróleumos hordóska van elhelyezve s még az a gyaluforgács is petróleumba volt áztatva, amely között a fagygyertya égett. Ha csak néhány percig késik a tűzoltóság, úgy a gyertya meggyújtja a gyaluforgácsot s néhány perccel belül lángborítja az ócska épületet.

Általános meglepetést keltett, hogy a ház tulajdonosa, özv. Gellért Lajosné és fia alig akkor ébredtek fel „nehéz” álmukból, amikor a tűzoltók betörték lakásuk ajtaját.

Rosiescu tűzoltóparancsnok ma reggel jelentést tett a rendőrprefektúrán a furcsa tüzesetről. A rendőrség ma délelőtti vizsgálatot indított ezzel kapcsolatban és megállapította, hogy a rozoga épület, amelynek értéke alig 120—150 ezer lej, 650 ezer lejre van biztosítva egyik kolozsvári biztosítóintézetnél. A rendőrség ebből arra következtetett, hogy Gellérték maguk akarták felgyújtani házukat, hogy ezáltal megszerezzék a biztosítási összeget, ezért gyújtogatás miatt mindkettőjüket örízetbe vették.

Szép alakja szobor, nemes
A „Gyopár-Crém” be kellémes
Ha az idő téli, nyári
Jót tesz!

mondja:
Póór Lili.

A koronának koronája

az, hogy
KOMIÁTSZEGHY LAIOS
KORONA
vendéglő-éttermében
Cluj, Calea Victoriei 49. szám

a híres
„Temesvári Casino” sör már
kapható

URANIA Patt és Pattachon
közkedvelt komikusok
mozgó „Csavargók” című nagyszerű vígjátékban

! HARISNYA !

Kötött áru különlegességek. Kabát, mellény, angol pulover legjobban és legolcsóbban csak

Blatt-nál, — Cluj, Főter 13.

Irányárak:

Női melírt harisnya	— — lei 35
Női moulin harisnya	— — lei 67
Női cérna fátoly harisnya	— lei 97
Női selyem harisnya	— — lei 87

Az erdélyi zsidó cserkészek 8-ik konferenciája

Tizenegy város somerifjúságának 45 képviselője gyűlt össze április 15-én Kolozsváron. Az Arvagondozó nagy termet zsufolással megtöltötték a delegátusok, a kolozsvári g'dud vezetői és mindazok, akik élénk figyelemmel kísérik az erdélyi somermozgalom minden megnyilvánulását.

A termet üdvözlő feliratok, Haderechi plakátok díszítik, mindenütt liliumok és sienek, a zsidó testvériség, becsület és a mindent átfogó szeretet örök szimbólumai mosolyogva köszöntik a betépet. A tábor hangulatát érezzük mindannyian a tábor megfialító szellemé teget a csillogó szemekből, a táboré, amely egyesíti Cion szeretetében mindazokat, akik a galul szürke hétéknaposságába átléptek. Erec Jisráel napfényes megújuló tavaszát.

Ezt a megújulni akarás megingathatatlan vágyat érezzük a delegátusok köszöntésében, amikor három ujjukat az ég felé emelve üdvözlük a Hisztrudith főparancsnokát. Schwarz Miksát: „Chazak veamae, légy kitartó és bator!”

A zöld asztalt komoly problémákat tárgyaló fiatalok ülnek körül, vaskos irratások, akatáskák, dossziék mindenki előtt mindenki figyel, mindenki jegyez, erre a konferenciára mindenki hosszú heteken keresztül készült fel.

Azok, akik csak az uccáról, csak a nagykalapról, nagy botról itélik meg a somerfiukat, akik csak játékaikat, énekeiket ismerik és ebből végső konkluziókat vonnak le, itt, az erdélyi somermozgalom vezetőinek tanácskozásain meggyőződhetnek arról, hogy nem katonasírtól, gercékjátékrol van szó, de komoly nevelő munkáról és arról, hogy az erdélyi somermozgalom a zsidó nemzeti mozgalom talán legfontosabb faktora, mert ifjúkorában nagy testvéri közösségbe vonják az ifjúságot és azt cionistává nevelik. Az ifjúság az, amelyre támaszkodhatik a nemzeti mozgalom, az ifjúság az, amelyben reménykednie és bízni szabad mindazoknak, akiknek szívügyük az, hogy a zsidó ifjúság zsidó legyen.

A konferencia két napig tartott és határozatait az erdélyi mozgalom megerősödését, centralizálását eredményezték. Az idei nyáron is együtt fognak táborozni az erdélyi g'dudok és a tavaly oly váratlanul szép eredményeket elért városcsoport cserkész versenyeket, a „jamboree”-t ezentul minden táborban megtartják.

A konferencia megbízást adott a szervezet vezetőségének, hogy az Aviva-Bafisszia szervezettel a legszorosabb testvéri együttműködést építse ki az intenzív Palesztina és kulturmunka érdekében.

Bethlen a szabadságjogok visszaállítását ígérte meg a magyar képviselőházban

Budapest, április 18. A képviselőház mai ülésén Bethlen István több felszólalással kapcsolatban válaszolt az utóállamok magatartása folytán Magyarországra szakadt nyugdíjproblémával. Bethlen szerint régebben hatvanmilliót tett ki az utóállamokra eső nyugdíj-teher, amely most már 95 millióra emelkedett. Ezt az összeget tulajdonképpen az utóállamoknak kellene fizetniük. Ebben a kérdésben ismételt tárgyalások voltak, amelyek, ha nem fognak eredményre vezetni, úgy Magyarország kénytelen lesz az ügyet a Népszövetség elé terjeszteni.

A képviselőház délutáni ülésén a karzaton megjelentek a Budapesten tartózkodó olasz képviselők. Valamennyi ma-

Tizenegy párt vesz részt a francia választásokon

Paris, április 18. A küszöbön álló francia választások előreláthatólag Poincaré győzelmét fogják eredményezni. A miniszterelnöknek sikerült a baloldali kartell felbontani és a Herriot, aki néhány év előtt Poincaré végleges távozását követelte a francia politika porondjáról. Poincaré kormányában foglalt helyet.

A baloldali pártok egymás ellen küzdenek és így Poincarének a választások után holt biztosan sikerülni fog néhányat közülük új koalíciójának megnyerni.

Mindazonáltal a választások előtt érdemesnek véljük seregszemlét tartani azon 11 országos párt felett, amelyek az összes körületekben jelöltek állítanak.

1. A royalista párt, amely a jelenlegi parlamentben 14 mandátummal rendelkezik. Vezetői Leon Daudet és Charles Mauras, az Action Française vezetői.
2. A demokrata párt 14 mandátummal. Ez a párt nemzeti alapon áll, szociális kérdésekben azonban támogatja a baloldali pártokat.
3. A republikánus unió pártja, Poincaré táborá 104 mandátummal.
4. A baloldali republikánusok pártja, amely neve ellenére mérsékelt irányzatú és az utolsó választások alkalmával alakult, az akkor fennálló baloldali kartell támogatására. A jelenlegi parlamentben 32 mandátummal rendelkezik.
5. A baloldali függetlenek pártja 10 mandátummal. Szintén az utolsó választások alkalmával alakult.
6. A baloldali demokraták pártja 19 mandátummal, amely neve ellenére a jobboldali politika híve és elsősorban csatlakozott Poincaréhoz.
7. A baloldali radikálisok pártja 42 mandátummal. Vezetője Louis Loucheur, a durgazdák francia nagyiparos. Ez is csupán nevében baloldali.
8. A radikális-szocialista párt 136 mandátummal. Clemenceau alapította, jelenlegi vezetője Herriot, aki néhány évig baloldali frakciót hirdetett, most azonban vakon követi Poincarét.
9. A republikánus-szocialista párt 41

1 m. szerbvaszon fehér Lei 25
1 m. mosó delin Lei 39

szabó IENŐ
divatáruházában,
CLUJ

A konferencia újból leszögezte a somer-szervezet azt az alapvető törvényét, hogy a szervezet, mint olyan semmiféle politikai akcióban nem vehet részt, megadja azonban mégis egyes vezetőknek a

raódot arra, hogy a zsidó közéletben szemellett tartva mindig a somérszelmet, részt vegyenek.
A Hanhaga Harasit, legfelsőbb vezetőség a következő tagokból alakult:

Schwarz Miksa m'fakéd harasit, Dux Manó mázkir harasit, dr. Havas József, Simon Tibor, Zador Rudolf (Cluj); Sajovitz Bela (Tg.-Mures); Stark Ferenc (Satu-Mare).

Az olasz képviselőket ünepezték a magyar parlamentben

A képviselőház mai ülésén a szocialista képviselők nem állottak fel az olasz képviselők üdvözlésére. Az utóállamok nyugdíj-problémája a magyar képviselőház előtt

Budapest, április 18. A képviselőház mai ülésén Bethlen István több felszólalással kapcsolatban válaszolt az utóállamok magatartása folytán Magyarországra szakadt nyugdíjproblémával. Bethlen szerint régebben hatvanmilliót tett ki az utóállamokra eső nyugdíj-teher, amely most már 95 millióra emelkedett. Ezt az összeget tulajdonképpen az utóállamoknak kellene fizetniük. Ebben a kérdésben ismételt tárgyalások voltak, amelyek, ha nem fognak eredményre vezetni, úgy Magyarország kénytelen lesz az ügyet a Népszövetség elé terjeszteni.

A képviselőház délutáni ülésén a karzaton megjelentek a Budapesten tartózkodó olasz képviselők. Valamennyi ma-

gyar képviselő, a szocialisták kivételével, felállva üdvözlötte az olasz képviselőket és Mussolinit. A szocialisták a fascisták által meggyilkolt Matteotti nevét kiáltották az olasz képviselők felé, míg a többi pártok üdvözlésükre igyekeztek elnyomni a szocialisták tüntetését. Ezután Hunyadi Ferenc képviselő rögtönzött üdvözlő beszédet tartott az olasz képviselőkhöz. A Ház előcsarnokában Cippio szenátor olasz nyelven üdvözlötte Zsitvay elnököt, majd a magyar nemzetet, mint az olasz nemzet testvérét aposztrofálta. Zsitvay franciául köszönte meg Olaszország barátságát, amit az olasz képviselők látogatásá élénken fejez ki. Ezután a miniszterelnöki költségvetési

tárca tárgyalására tértek át. Kabók Lajos a miniszterelnök és az államtitkárok pótlékainak, valamint a sajtószolgálat alapjának, a külföldi magyarok támogatási alapjának, a rendelkezési alapjának és a vízei rend költségeinek eltörlését javasolta. A Ház valamennyit elutasította.

Görgey István külügyi előadó ezután bejelentette, hogy a kormány már legközelebb előterjesztheti egy új magyar tengerhajózási társaság felállításának kérdését. Megemlékezett a rio de janeiro követség felállításáról is, mely igen fontos missziót fog betölteni, tekintettel a nagyarányú kivándorlásra.

Bethlen a szabadságjogok visszaállítását ígérte meg a magyar képviselőházban

Budapest, április 18. A képviselőház tegnapi ülésén Bethlen István miniszterelnök válaszolt a vita során elhangzott szónoklatokra. A miniszterelnök csodálja azt a hangot, amelyen a szocialista képviselők a szabadságjogok visszafelidéséről szövelegtek. Leszögezi, hogy hét évvel ezelőtt, kormányalakításának idején egyetlen szocialista képviselő sem volt a magyar parlamentben és a szakszervezetek nagyrésze sem működött. Ő közt 1922-ben olyan megegyezést a szocialdemokrata párttal, amelynek alapján a szakszervezetek újra megkezdheték működésüket. Ezek olyan tények, amelyeket letagadni nem lehet. Ezuttal konkrétan is megjelölheti azt az időpontot, amikor majd sor kerül debreceni beszédében tett ígéreteinek megvalósítására. A kormány elhatározott szándéka, hogy az ősi ülésszak idején megnyitja azokat a törvényjavaslatokat, — elsősorban a sajtónovellát — amelyek révén teljesen helyreállanak a háboru előtti állapotok.

A sajtónovellából hiányozni fog a kormány önálló joga a lapok engedélyezésére és beállítására vonatkozólag. A kormány rendezni fogja az ősi ülésszakon a gyűlékezési és szervezkedési szabadságot. Nem hiszi, hogy a szocialista képviselők ezek az intézkedések kielégíték, de reméli, hogy a nemzet érdekeinek mindenesetre megfelelnek. A földreformra vonatkozólag a minisztertanács úgy határozott, hogy képzőművészet elnevezésű földművelői munkásoknak, Amerikából visszatelepülő magyaroknak és kisbirtokosoknak fogják juttatni a felszabaduló földeket.

— Nagyon helyes, — mondja Bethlen miniszterelnök — hogy nekünk olyan kisebbségi politikát kell követnünk, amelyt a szomszédainktól várunk el. Ehhez képest a magyar kormány kisebbségi politikája teljesen megfelel az aláírt szerződéseknél és a tradícióknak.

lassza meg, hogy milyen nyelven akar tanulni. Végül kifejezte azt a reményt, hogy Bleyerrel továbbra is egy uton haladhat egy cél felé.

A miniszterelnök beszédét a Ház hosszú és lelkes tapsal fogadta.

Tizenegy párt vesz részt a francia választásokon

Paris, április 18. A küszöbön álló francia választások előreláthatólag Poincaré győzelmét fogják eredményezni. A miniszterelnöknek sikerült a baloldali kartell felbontani és a Herriot, aki néhány év előtt Poincaré végleges távozását követelte a francia politika porondjáról. Poincaré kormányában foglalt helyet.

A baloldali pártok egymás ellen küzdenek és így Poincarének a választások után holt biztosan sikerülni fog néhányat közülük új koalíciójának megnyerni.

Mindazonáltal a választások előtt érdemesnek véljük seregszemlét tartani azon 11 országos párt felett, amelyek az összes körületekben jelöltek állítanak.

1. A royalista párt, amely a jelenlegi parlamentben 14 mandátummal rendelkezik. Vezetői Leon Daudet és Charles Mauras, az Action Française vezetői.
2. A demokrata párt 14 mandátummal. Ez a párt nemzeti alapon áll, szociális kérdésekben azonban támogatja a baloldali pártokat.
3. A republikánus unió pártja, Poincaré táborá 104 mandátummal.
4. A baloldali republikánusok pártja, amely neve ellenére mérsékelt irányzatú és az utolsó választások alkalmával alakult, az akkor fennálló baloldali kartell támogatására. A jelenlegi parlamentben 32 mandátummal rendelkezik.
5. A baloldali függetlenek pártja 10 mandátummal. Szintén az utolsó választások alkalmával alakult.
6. A baloldali demokraták pártja 19 mandátummal, amely neve ellenére a jobboldali politika híve és elsősorban csatlakozott Poincaréhoz.
7. A baloldali radikálisok pártja 42 mandátummal. Vezetője Louis Loucheur, a durgazdák francia nagyiparos. Ez is csupán nevében baloldali.
8. A radikális-szocialista párt 136 mandátummal. Clemenceau alapította, jelenlegi vezetője Herriot, aki néhány évig baloldali frakciót hirdetett, most azonban vakon követi Poincarét.
9. A republikánus-szocialista párt 41

mandátummal. Poincaré vezérlete alatt. Ez a párt 1904-ben alakult a szocialista párt disszidenseiből, akik azért váltak ki a szocialista pártból, mert az akkor a II. Internaciót megalakították. A párt nemzeti alapon áll, azonban kimondottan baloldali politikát folytat.

10. A francia szocialista párt 102 mandátummal. Ez a párt a nemzetköziség és az osztályharc alapján áll, kivétel egyeséges ugyan, a választásokon is egy-egy frakciót lehet megkülönböztetni a párt kebelén belül:

- a) A jobboldali frakció Renaudet vezetésével.
- b) Longuet baloldali frakciója.
- c) Leon Blum, Tyramphi és Brashe szélsőbal frakciója.
- d) Az intranszigenes szélsőbal frakció, amely Marin és Capmart vezetésével a kommunistákkal való megegyezés szükségességét hirdeti.

11. A francia kommunisták pártja, 26 mandátummal. A moszkvai internacionálé támogatásával alakult 1920-ban. Vezetője Marcel Cachin, aki a háboru alatt Poincaré megbízásából igyekezett Mussolinit és a többi olasz szélsőbaloldali szocialistákat megnyerni az antant számára. Marcel Cachin és Mussolini akkor milliókat kaptak a háborus uszításokért. Ma Mussolini a jobboldali politika premienens exponense. Cachin pedig Moszkva zsoldjában áll.

Az országos pártokon kívül az egyes körületekben néhány lokális párt is részt vesz a választásokon, ugyhogy ezeket is tekintetbe véve, mintegy 18—20 listával lehet számolni.

— Benes tizennégy napig lesz Londonban. Londonból jelentik: A Daily News szerint Benes cseh külügyminiszter tizennégy napig fog tartózkodni Londonban ahol találkozni fog Chamberlain külügyminiszterrel, akivel nagyfontosságú külpolitikai kérdéseket fog megvitatni.

Az új testkul-
is már ifjúkora
általában a test-
olgokra több fi-
litani. De meg
skal a kozmikus
oportokban való
való élés előké-
éj életnek nincs
Azért a családi
akosan kiküszö-
kolákban a ne-
Ehelyett inkább
i aktív módon
csak annak az
ságnak a szét-
ogy a tanító az,
Az anyaságra
cég különösen
gy az anya min
megvalósítását
nőnek tapasztal-
negtanulnia az
get, de anélkül,
lsó élete annak
és célja és esz-
g és jószág.

vetette
szóló

Géza nem fo-
a kormány igé-
vül lassu tem-

zterelnök hét
márol emléke-
y Bethlen ma
terelnöke és a
t ellenzéki kri-
t év alatt Beth-
z országot, ha-
ból és a zürza-

svári
ositási
ázát

lűzhöz

gy a gyertya
s néhány
az ócska épü-

eltett, hogy a
ért Lajosné és
l „nehéz” ál-
betörték laká-

ok ma reggel
ekturán a fur-
g ma délelőtti
apcsolatban és
ozoga épület,
150 ezer lej,
itva egyik ko-
A rendőrség
hogy Gellért-
jtani házukat,
a biztosítási
miatt mind-

emes
kellemes

ndja:
r Lili.

on
tékban

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Márton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámber Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Niszán és Ijjár: a sékel hónapjai

Az E. Zs. N. Sz. központi irodája közli a következőket:

Altól a szándékolt vezérelve hogy a Niszán és Ijjár hónapokban az egész világ folyó sékeláció sikere biztosított, teljes egyetértés jött létre a Cionista Világszervezet és a Keren Hajeszod valamint a Keren Kajameth jeruzsalmi vezetése között. A Palesztina alapok központi átiratban átírásban értesíti arról minden országos szervezetét azzal, hogy adják tudatára minden megbizottjának a legkisebb helységben is, hogy e hónapok mindenkitől, aki a cionista szervezethez, vagy valamelyik intézményhez közel áll, megfigyelést igényelnek kíván a sékel érdekeiben.

A KKL jeruzsalmi direktóriumának körlevelében a következőket közli: „A mi gyűjlt munkánkban is csak egy erős cionista szervezet lehet a gerince. Meggyőződésünk, hogy a KKL-nek sem lehetünk jobb szolgálatot, mintha minden energiával a sékel eladásáért és az eszméi cionista propaganda érdekében járjuk. Minden ujonnan nyert sékeljelző, egyszersmind a Keren Kajameth munka számára is gyarapodást jelent.”

Hasonlóképpen szólnak a nagy zsidó újságai szervezetei manifesztumai is, amelyek kifejezetten kötelesek lesznek tagjaiknak, hogy különös szeretettel és elhárítatlanul kötelesek legyenek tanúbizonyságot a bennük uralkodó pionir-szellemről azzal, hogy ezekben a hónapokban mindenféleképpen a sékelgyűlés és az ezzel kapcsolatos propaganda szolgáltatásban fejtsék ki minden tevékenységüket.

Ezek után remélhető, hogy Erdélyben is a cionisták vállelve fogják harcolni a cionista gondolat és a palesztinai ideál érdekében s csak azok léphetnek majd nyugodt lelkiismerettel és emelt fővel a lemeszári konferencia elé, akik ezekben a hónapokban helyt álltak. A zsidó ember igazolása a sékel megváltása, az aktív cionista és különösen mozgalmunk új sága a sékel járhatóan terjesztésével szolgálhatja méltó módon, hogy megnyitja Palesztinának és a cionista mozgalmnak.

A szinpadirók nemzetközi kongresszusa tisztelgett Hindenburgnál. Berlinből jelentik: A szinpadirók Berlinben megtartott nemzetközi kongresszusa tegnap tisztelgő látogatást tett Hindenburg köztársasági elnökénél. A magyar dramáirók képviselőjében Heltai Jenő jelent meg az elnökénél. A fogadás után ünnepi előadás volt Reinhardt rendezésében, melynek keretében Gerhardt Hauptmann egyik darabját adták elő.

A nikaraguai „pacifikálás” veszteség-listája. Washingtonból jelentik: A tengerészeti minisztérium tegnap közölte a Nikaraguába küldött amerikai expedíciós hadtest veszteséglistáját. A kimutatás szerint a „pacifikáló” hadseregnek eddig huszonegy halottja, negyvenöt sebesültje van. Ezzel szemben a felkelők kétszázötven halottat vesztek. Az expedíció költségei 1.6 millió dollárra rúgnak.

Az angol szocialisták javaslatot nyújtottak be a katonai kötelezségre megállapított halálbüntetés eltörlésére. Londonból jelentik: Az alsóházban tegnap a szocialista frakció javaslatot nyújtott be a katonai gyávaságra és kötelezségre megállapított halálbüntetés ellen. A konzervatív többség szavazói, még a legpacifistábbak is, a halálbüntetés mellett szótartottak s így a szocialisták javaslatát a ház 92 szó-
többséggel elvetette.

Collard ellentengernagyot a Royal oak incidens miatt elbocsájtják a haditengerészettől

London, április 18. A parlament a husvét szünet után ma tartotta első ülését. Az alsóházban a Royal Oak ügyének vitájánál Bridgeman tengernagy, a tengerészeti minisztérium vezetője is felszólalt, mondván, hogy a tengernagy hivatal véleménye szerint a Royal Oakon történt incidensért elsősorban Collard ellentengernagy felelős. Daniel és Deward kapitányok továbbra is megmaradnak az angol haditengerészet kötelékében s rangjuknak megfelelő tisztséget kapnak. Collard ellentengernagynak a Royal Oak fedélzetén lefolyt incidens alkalmából tanusított magatartása bebizonyította, hogy az ellentengernagy mindenképpen alkal-

matlan magas tisztsége betöltésére. A tengernagy hivatal ily körülmények között kénytelen Collard ellentengernagyot a multban szerzett érdemeire való tekintet nélkül a haditengerészet kötelékéből elbocsátani.

Amery gyarmatiügyi miniszter az alsóház mai ülésén bejelentette, hogy Anglia palesztinai megbízottja Sir Gilbert április végén minden valószínűség szerint találkozni fog Dzsiddában Hedzsasz királyával, Ibn Szuaddal, hogy megbeszélje Arábia uralkodójával, miként lehetne a Nagy-Britannia és Hedzsasz között fennálló nézeteltéréseket kiküszöbölni.

Hatalmas lendületet vett Magyarországon a villamos áramtermelés

Központi vízerőtelepek felállításával beszüntetik a kisebb üzemeket. Egységesítik az áramfeszültséget és periódus-számot

(Budapest, ápr. 18. Az Uj Kelet tud.) A Napokban hagyta el a sajtót a „Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára” budapesti cég 1927 évi zárszámadata és üzleti jelentése, amely tiszta képet nyújt a magyar villamos ipar helyzetéről és jövőbeni fejlődési irányáról. A vállalat mérlegében 2 millió pengő tiszta nyereséget mutat ki. Az osztalék a részvényösszeg 8 százaléka. A vállalat közvetlen kezelésében álló 14 villamos telep az 1927 év folyamán 65 millió kilowatt óra villamos energiát állított elő az 1926 év 55 millió kilowattórájával szemben. A villamos telepeken kívül 5 közútvasut és 3 helyiérdekű vasutat van a tröszt tulajdonában, melyek az előző évvel szemben jóval nagyobb forgalmat bonyolítottak le.

A villamos telepek fejlődése az utóbbi időkben új irányt vett fel. A villamos áramnak aránylag csekély veszteséggel nagy távolságra való átviteli lehetősége eldöntötte a kisüzemek sorát, amelyek aránylag nagy rezsiköltségeket igényelnek. A kis üzemek helyét nagy központi erőtelepek foglalják el, melyek aránylag sokkal kevesebb rezsiköltséggel elérik ki óriási területek villamos áramszükségletét. Ehhez szükséges azonban, hogy a vezetékek és a fogyasztó objektumok egyazon feszültségre és periódusszámra legyenek berendezve. Magyarországon az átviteli feszültség 22.000 voltban, a periódusszám pedig 50-ben van megállapítva. A tröszt 7 villanytelepe már ezzel az egységesített forgóárammal dolgozik, míg a többi 7 és pedig Miskolc, Dobsza, Gibárt, Nyiregyháza, Makó, Hódmezővásárhely és Újvidék még a régi 42 periódusszal van üzemben. Az 1928 év folyamán Miskolc, Dobsza és Gibárt vezetőket átalakítják, egymással összekapcsolják és

az áramot Miskolc és környéke részére a diósgyőri állami vasgyártól fogják vásárolni.

Ugy, hogy az eddigi telepeket teljesen üzemben kívül helyezik.

Általános elv, hogy ahol nagyobb erőtelepek létesítése lehetséges, a kisebbek vezetőket egymással összekapcsolják s az üzemeket beállítják. Ily módon

még az 1928 év folyamán beszüntetik a makói villanytelepet, továbbá a szegedi villamos közúti vonal központját, hogy a szükséges áramot sokkal olcsóbban egy szomszédos nagyobb vízerőteleptől vásárolják.

Az erőátvitelre használt áram mennyisége az elmúlt évvel szemben csökkenést mutat fel, míg a világításra használt áram mennyisége erősen emelkedett.

Alábbiakban mutatjuk ki az egyes telepek fejlődését.

A balatonfüredi villamos telep vezetőket Szántódi kiépítette. Balatonendréd és Balatonszemes községekkel áramszolgáltatásra szerződést kötött.

A budafoki mű Törökbalánt és Albertfalván építette ki vezetőket.

A budapesti kerületi villanytelep Dunaharaszti és Taksony községeket kapcsolta be hálózatába, melyet Pest-erzsébeten és Csepelen kibővített.

A gibárti villamosmű Tarcal Encs és Kistokaj községeket, a miskolci telep Aszaló és Vadna községeket vette fel fogyasztói közé.

A nyiregyházi villamos telep Szabolcs megye észak-i községei részére 77 kilométeres távvezeték épített, melyből számtalan leágazás fogja a legkisebb falut is villamos energiával ellátni.

A vas megyei telep Gyöngyöszöllőn (Szombathely mellett) új központja kiépítését bevégezte. Ezáltal a szombathelyi villanytelepet beállították és a város áramszükségletét egy 500 kilowattos áramátalakító segítségével látják el. Zalaegerszeg városáig távvezeték építenek s közben a környék valamennyi helységét ellátják villamos árammal.

Nagy fellendülést vettek a felsődobozai, hódmezővásárhelyi, újpesti és makói elektromos művek. Mint fentebb említettük a makói telepet még ez évben beszüntetik, hogy a szomszédos vízerőtelepről sokkal olcsóbb áramot vásároljanak.

Egyancsak a Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára cég érdekkörébe tartozik az utód államok területén lévő alábbi vállalatok: A nagyikindai, újvidéki pozsonyi, galgóczi, aradi villamos telepek és az aradhegyaljai villamos vasút.

A magyar villamos trösztöz tartozó 14 villanytelep csak kis részét képezi a magyarországi műveknek, melyek valamennyien hatalmas arányban fejlődnek. A hatóságok felismerték a villamos ipar előhaladásának fontosságát és mindent megtesznek, hogy támogatásukkal a vállalkozási kedvet fokozzák. Nincs messze az az idő, hogy Magyarország minden nagyobb községének villamos villágítása lesz.

Föltétlenül megtartják május 6-án a gyulafehérvári ülést. Bukarestből jelentik: Azzal a hírrel szemben, hogy a nemzeti párt gyulafehérvári gyűlését elhalasztják, a párt vezetősége kijelenti, hogy nincs szó halasztásról, vagy arról, hogy a gyűlést nem tartják meg, mert azt feltétlenül minden körülmények között meg fogják tartani. Az országhoz intézendő manifesztum e hét folyamán elkészül. Maniu és Mihalache csütörtökön a fővárosba érkeznek.

Megkezdik a budapesti gellérthegy-i síkló építését. Budapestről jelentik: A Gellérthegyten építendő síkló építkezésének közigazgatási bejárása tegnap élenk érdeklődés mellett ment végbe. A bizottság kijelölte az Erzsébet-hídnál kezdődő és a Citadellánál végződő, általában föld alatt vonuló síkló utját, mely egyvágányú lesz, középső kitérővel és három megállóhellyel. A „Budapest-Fürdőváros Egyesület” a síkló építkezési munkálatait rövidesen megkezdí.

A kolozsvári vádtanács döntését. A kolozsvári törvényszék vádtanácsa a hivatalos munkaszünet következtében felhalmazott munkájának ma kezdte meg likvidálását. A vádtanács Decusara-Anca tanácsa ma három vizsgálati fogságot elrendelő végzés ügyben hozott határozatot. Batori Sándor 21 éves teledi lakatossegéd betörést követett el Csöregi Márton teledi gazdánál és mintegy ötezer lej értékű holmit vitt magával. Másnap, amidőn érezte, hogy a csendőrség nyomában van, jelentkezett a csendőrségen. A vádtanács elrendelte vizsgálati fogságának fentartását. Trucza János vasműnkás, aki pár nappal ezelőtt több társával betörést követett el a kolozsvári Jónástéle vasgyárban. A vádott több mint 50 vasalót lopott el a gyár raktárából feleségével és több társával. A vizsgálóbíró csupán Trucza János fogvatartását rendelte el, büntársait, valamint az orgádnákat szabadlábra helyezte. A vádtanács előtt Trucza kérte szabadlábrahelyezését a főtárgyalásig, amennyiben beteg felesége nem tudja két apró gyermekét kellőleg el látni. Biroescu ügyész arra való hivatkozással, hogy Trucza által a betegnek mondott felesége is résztvevő a betörésben, kérte a vizsgálati fogság elrendelését. A vádtanács helyt adott Biroescu ügyész kérésének. A harmadik vizsgálati fogoly Jenei Pál kolozsfi gazda volt. A mintegy ötvenéves parasztember notórius marhatolvaj, aki rendszeresen megjelent az állatvásárláson és saját jól bevált módszerével elhajtotta a neki tetsző marhákat. Több ízben volt már büntetve marhatolvásért s a bíróság ezuttal, annak ellenére, hogy megígérte, miszerint bizonyítékokat fog felmutatni ártatlansága mellett, elrendelte vizsgálati fogságát. Jenei a táblai vádtanácshoz felebbezett.

A legszebb legolcsóbb legegánsabb

nyomatványokat

megrendelhetni a

Cartea Românească

nyomdai műintézetnél — Cluj
Calea Dorobantilor No 14—16.

Kérjen árajánlatot

Vizmentes

ponyva, zsák

minden célra — eladás és kölcsönzés.

Kárpitos kellékek

Matracok és huzatok. Afrik-Seegras, Bator-szővetek, zsinórok. Spárga-gurtni. Ablak-roletták. Kerti és piaci ernyők.

Boskovics József
Cluj, Strada Regina Maria 15.
Telefon 9-10.

KALODONT

FOGKRÉM

az új, lakkozott tubusban.

Sarg

Fogai mindig szép fehérek és egészségesek maradnak.

Mindenki azt hitte, ezzel az ügy végleg el is intéződött. Azonban Szilágyi meg akarta ragadni a ritka alkalmát és kortésének kedveskedni akart újból. Vagyis amikor a „maftirt” árvereztek, megint megvette ezt az aliját is és megint csökönnyösen ragaszkodott hozzá, hogy Mayert hívják a Tórához. Maga Mayer is hiába tiltakozott ez ellen. Nem használt.

— Ha már egyszer hozzám fordultál, akkor csak élvezd ki a helyzetet! — mondta Szilágyi.

— Az élvezetet Mayer elengedte volna, mert nagy „am haarec” volt az Ur előtt és bizony véres verejtékekkel tudott csak átvergődni a maftirt szövetségén. Amikor végül nagynehezen és tele hibákkal ledarálta, odalépett Szilágyi képviselőhöz: — Reb Szilágyi — mondotta — ahogy a rabbi megbüntetett, az még hagyján, de ahogy maga megbüntetett, az már igazán sok volt.

Ferenc Jenő (Zilah).

EZ TÖRTÉNT

A FORDÍTOTT VILÁG. Jó hatvan esztendője annak, hogy Malbin-t, a híres gaont a bukaresti zsidók rabbijának választották. Amikor az új rabbi első ízben jelent meg a szombati istentiszteleten a szinagógában, sehogy sem tetszett neki, hogy amikor a szent tórákat körülhordozták, a hitközség tagjai csak a kezükkel illették a tórákpenyét és az ujjaitak csókolták meg. A rabbi nem szólt semmit. De amikor a snoderoláson fantasztikus beszéget ajánlottak meg a hívek és a hitközségi elnök odasúgta neki, hogy nem kell komolyan venni, mert a megígért pénzt nem szokták kifizetni, megcsóválta a fejét és amikor felépett a szószékre, így szónozott:

— Aja, fordított világ van itt, Bukarestben. Másutt, ahol jártam, az emberek a szájukkal csókolták s a kezükkel adták, de itt a kezükkel csókoltak s a szájukkal adnak.

R. B. (Kolozsnár).

gyek a templomba és akkor majd meg látjuk... Szombaton a muszaf imához Mayer Szilágyi képviselő társaságában ment a templomba, ahol megjelenése nagy fel-tűnést keltett. Az ökörmzei zsidó előkelőségek nagy tisztelettel fogadták a ritka vendéget és odaültették az elnöki helyre. Amikor pedig megkezdődött az alia árverezése, Szilágyi az első szóra husz forintot ígért és senki nem liált rá. A mellette ülő elnök megmagyarázta neki, hogy joga van azt hivadni a Tórához, akit akar.

— En azt akarom, hogy hívják fel Mayer!

Nagy megdöbbenés. Mayer nem lehet felhívni, mondják. Mayer a pap egy év-re eltöltötte a Tóra elé való járulástól.

— Mindegy, — mondja Szilágyi, — én megvettem az aliat és nekem jogom van azt megtisztelni az „alid”-val, akit én akarok.

Mayer győzött, felhívták a Tórához és itt elmondotta az áldó imát.

Jugoszláviában régenstanács veszi át az államfői hatalom gyakorlását

Bécs, április 18. A világsajtót már régen bejárta az a hír, hogy Sándor szerb király gyógyíthatatlan ideghajban szenved. A Bécsben megjelenő *Freiheit* című lap legutóbbi számában arról ír, hogy a jugoszláv király üldözési mániája egyre nő. Sándor király hetek óta álmatlan-

ságban szenved s attól fél, hogy katonai összeküvés készül ellene, amely az 1914 évihez hasonló krízisbe sodorja Jugoszláviát. Mihajlovics, a király házi-orvosa, Bécsben megcáfolta ezeket a híreket, amelyeket azonban ennek ellenére megerősítenek. Ezt bizonyítja az is, hogy

a jugoszláv kormány törvényjavaslatot készít elő, amely kimondja, hogy a királyi hatalom gyakorlását régenstanács veszi át arra az esetre, ha a királyt bármilyen akadályozná államfői hatalmának gyakorlásában. A törvényjavaslatot rövidesen a szkuptsina elé terjesztik.

A „Bremen“ ma elindul Newyorkba, ha sikerül sérülését kijavítani

A francia sajtó is kénytelen elismerni Koehlék teljesítményét. Newyork izgatottan várja a Bremet

Newyork, április 18. A város vezetősége óriási előkészületeket tesz a Bremen fogadtatására. Elhatározták, hogy háromszáz amerikai repülőgép megy előre a Bremennek. Newyork városa kétezer terítékes lakomát fog adni a német pilóták tiszteletére. Legújabb jelentések szerint azonban a Bremen már is utban van Quebec felé, hogy onnan tovább repüljön Newyork felé.

hogy Costez és Lebrix dicsősége minden más aviatikai teljesítményt elhomályosít, sem szabad megfeledkezni arról, hogy megadjuk a német pilótáknak teljesítményükért kijáró tiszteletet.

nak, míg a Bremen kijavításához szükséges alkatrészeket nem tudják beszerezni.

A párisi sajtó meglehetősen rezignáltsággal számol be a Bremen teljesítményéről. Ezzel szemben Costez és Lebrix repülését szuperlatívuszokban dicsőítik. A „Petit Journal” odáig megy, hogy Koehl kapitányt árulással vádolja meg. A „Petit Journal” cikke szerint Koehl kapitány tudtán kívül fontos szerepet játszott 1918 júniusában, amikor francia fogságában egyútvé zárták a francia felderítő-szolgálat egyik német repülőnek öltöztetett ügynökével, akinek a lap szerint Koehl elárulta volna a német előkészületeket a júniusi compiegnei támadásról. A kém Koehl információja alapján jelentést tett a vezérkarnak s így vált lehetővé a német támadás visszautasítása.

A „Volonté” szerint hiába való az az állítás, hogy a Bremen nem érte el célját, mert megdönthetetlen az a tény, hogy elsőnek repülte át keletről kiindulva az óceánt.

Newyork, apr. 18. A mathieffeldi repülőter lánasan készül a Bremen fogadására. A repülőcsarnok tetején nyolc méteres tornyot állítottak fel. A rádióhírek leadására hangerősítőket szereltek fel, hogy az egész világ meghallhassa a Bremen fogadásakor elhangzó örömrivalgásokat.

Montreal, április 18. Újabb jelentés szerint azt a szenzációs hírt közlik, hogy a holnapi nap folyamán a Bremen elindul, hogy Newyorkba repüljön, feltéve, ha sikerül addig a repülőgép hibáit kijavítani. Newyork egész közönsége lázas izgatottságban várja a Bremen repülőinek megérkezését.

— Gyilkosság szerelemföltételeből 43 évi házasság után. Budapestről jelentik: A törvényszék ma tízévi börtönre ítélte Tóth Sándor hatvanhétéves gépészt aki negyvenkétévi együttélése után, feltékenységéből megfojtotta hatvanesztendő feleségét. A feleséggyilkos gépész felebezzett az ítélet ellen.

Newyork, április 18. Grete Ferris kanadai pilóta-kisasszonynak sikerült kutyaszánnal elérnie Greenli Islandot, ahonnan a kanadai újságoknak táviratot küldött, részletesen vázolvva a Bremen pilótáinak küzdelmeit. Hír szerint Schiller és Fitzmaurice kényszerleszállást végeztek a beállott hóvihár miatt. Az ellentétes hírekkel szemben Koehl és Huenfeld pilóták még mindig a szigeten tartózkodnak és mindaddig ott marad-

— Madrasban megszünnék a gyermekházasságok. Madrasból jelentik: A madrasai törvényhozó tanács elfogadta Ammal asszony határozati javaslatát, amely szerint a házassálandók korhatára Madrasban a jövőben férfiaknál 21, nőkénél 16 év lesz. Ammal asszony már évek óta hatalmas propagandát fejtejt ki a gyermekházasságok megszüntetése érdekében.

A MAFTIR. Néhai Szilágyi Miklós köpöstegeu földbirtokos, az ökörmzei megyei járás volt országgyűlési képviselője, Márnarosmegye egyik legnépszerűbb keresztény embere volt. Folyékony és hibátlanul beszélt jidusul és ha a márnarosi zsidók eljöttek hozzá, ügyes-bajos dolgukban, Szilágyi Miklós mindig jidusul értkezett velük. Ők pedig a megüszteletés okából reb Szilágyinak szólították.

Egy alkalommal egy Mayer nevű kortésének baja történt, Mayer ugyanis nem tartozott azok közé, akik megvetik a fiatal fehérsépet és egy alkalommal bizony ez a különös természete annyira nyilbánszóvá lett, hogy már nem lehetett elhallgatni. A pájeszos Mayeri ugyanis in flagranti érték. A felesége azonnal a rabbihoz ment, bejelentvén a szörnyű esetei. A pap rövid gondolkodás után úgy ítélték, hogy Mayer nem léphet egy esztendeig a Tóra elé. Ezt az ítéletet Mayer magára nézve nagyon súlyosnak találta és felkereste reb Szilágyit.

— Nem értem! Tudommal a Tórához fel lehet hívni mindenkit, hiszen az „alidak” nyilvánosan árvereztek a templomban. En itt maradok szombatiig, szombaton gyere el épiem, én is elme-

sabb
kat
ască
Cluj
14-16.
sák
ésőnez.
ékek
as. Butor-
ni. Ablak-
nyék.
zsef
aria 15.

Kolozsváron megnyílt a román természettudósok első kongresszusa

(Cluj-Kolozsvár, április 18. Az Uj Kelet tud.) Ma nyílt meg Kolozsváron a romániai természettudósok első kongresszusa, amely négy napig, vagyis a hó 22-ig fog tartani. A kongresszuson megjelentek az ország összes számottevő természettudósi s a kormány képviselőiben Anghelescu közoktatásiügyi miniszter, aki a ma déli expresszettel érkezett több regátbeli természettudós kíséretében.

A minisztert és kíséretét a pályaudvaron Mihali polgármester és több magasállású tisztviselő fogadta. A kölcsönös üdvözlések után Anghelescu miniszter s a kíséretében lévő természettudósok autójukba szálltak s az Asztória szállóba hajlatták.

A kongresszust ma délután négy órakor nyitotta meg az egyetemi aulajában Anghelescu miniszter, aki üdvözölte az egybegyűlteket, majd a kongresszus jelenlétégeről beszélt, rámutatva arra, hogy ezáltal a fiatal román állam első természettudós generációja kezdte meg első kongresszusát s ez a generáció kell megnyitassa a jövő nemzedékeknek azt az utat, amelyen ennek haladnia kell. A miniszter megköszönte Mihali polgármester utján Kolozsvár városának szíves vendéglátását és a kongresszust megnyitónak nyilvánította.

A következő szónok Mihali polgármester volt, aki Románia természeti kincséről és természeti szépségeiről beszélt, kiemelve, hogy a román természettudósoknak talán a világon a legváltozatosabb természettudományi kutatásokat van módjukban megejteni Románia rendkívül változatos természeti kincséről fogva. A polgármester rámutatott arra, hogy a természettudósok kutatásai és utmulásai révén, Romániának sikerülni fog annyira kihasználni földfeletti s földalati kincseit, hogy ezáltal, ugy gazdaságilag, mint politikailag függetlenítve lesz a külföldtől. A királyt, a régensházat és az államot elítelve, fejezte be üdvözlő beszédét a polgármester.

Ezután különböző jelentések felolvasására került a sor. Este nyolc órakor Kolozsvár városa bankettet adott a természettudósok tiszteletére.

Egyszerre gazdag ember lesz, ha a szerencséjéről közzismert **Kosicei**

UNGÁR Bankháztól

(Kosice, Malom-u. 20. szám) egy cseh-szlovák áll. osztálysorsjegyet vásárol. A legkedvezőbb nyeresi esély. A fele a sorsjegyeknek okvetlen nyer. A nyeremények készpénzben, minden levonás nélkül lesznek kifizetve. A főjáték az ötödik osztály most kezdődik f. hó 26-án és egész május hó 23-ig tart. Csaknem 100.000 nyeremény, kb. **ötven** millió korona értékben kerül most kisorsolásra. Számolási főnyeremény. Kedvező esetben két milliót nyerhet. Rendeljen azonnal, míg a készlet tart. $\frac{1}{2}$ sorsjegy ára kc. 50, $\frac{1}{4}$ ára kc. 100, $\frac{1}{8}$ sorsjegy ára kc. 20. Egy egész sorsjegy ára kc. 400. **Ungár Bankház** Kosice, Malom-u. 20

Romániában elfogtak egy veszedelmes nemzetközi szélhámost, akit husz éven át becsületes ékszerésznek ismertek Brüsszelben

(Bucuresti-Bukarest, április 18. Az Uj Kelet tud.) Az összes európai rendőrségek által régóta körözött veszedelmes nemzetközi kalandort fogott el a bukaresti rendőrség. Néhány héttel ezelőtt történt, hogy a fővárosi sziguranca átiratot kapott a brüsszeli rendőrségtől, amely egy P. Haralamb nevű állítólagos ékszerész iránt érdeklődött, még pedig abból az apropóból, hogy Haralamb többmillió frank erejéig megkárosította a legelőkelőbb belga ékszerárúházak tulajdonosait. Az átirat szerint Haralamb megbízást kapott a cégektől arra, hogy Európa egyik nagyvárosában adjon el egy többmillió értékű brilliánt. Haralamb a drágakövet eladta és a pénzzel együtt megszökött.

Az állítólagos ékszerész már több, mint husz éve lakott Brüsszelben, ahol eddig abszolút becsületes és megbízható embernek ismerték.

Most azután, a gyanus eltűnéssel kapcsolatban a belga rendőrség kinyomozta Haralamb előéletét és az összegyűjtött adatokból kiderült, hogy tulajdonképpen egy nagystílű szélhámós, akinek még az iparlovagokban bővelkedő nyugati metropoliszokban is alig lehet párját találni.

Tekintettel arra, hogy Haralamb eredetileg beszarabiai, a belga rendőrségnek az a gyanuja támadt, hogy a szélhámós Romániába szökött és ezért a bukaresti rendőrséghez fordult, amelynek felajánlotta, hogy a nyomozás megkönnyítése érdekében belga detektívet bocsát rendelkezésére. A fővárosi sziguranca a belgáktól kapott adatok alapján valószínűsítette a nagyobb beszarabiai városokat, de jellemző a szélhámós agyafuriságára, hogy épen szülővárosában, Sorocában semmilyen nyomra nem akadtak a detektívek. Haralamb hozzátartozói husz év óta nem tudnak rokonukról és minthogy másutt sem sikerült a legesekélyebb utbaigazítást sem szerezni,

a nyomozás már-már eredménytelenül végződött volna.

Az utolsó pillanatban a véletlen jött a rendőrség segítségére. Orhei városában a nyomozást vezető Stratulescu helyettes szigurancafejezefelügyelő megtudta, hogy egy belga utlevéllel érkezett idegen tartózkodik néhány napja a városban, aki ékszerésznek jelentette be magát. Az előkelő idegent, aki tagadta, hogy tud románul, minden titlakoza ellenére megmotozták és ennek során két gyönyörű brilliánskövet találtak nála. A két kövérteke legalább félmillió lej. Eredetükről azt állította, hogy mint utazó, megbízást kapott a drágakövek értékesítésére, de nem tudott vevőt találni rájuk. Rövid vallatás után

az előkelő idegen beismerte, hogy ő az a Haralamb, akit a brüsszeli rendőrség köröz.

Haralambot letartóztatták és Bukarestbe vitték, ahol a sziguranca teljes beismerést tett. Bevallotta, hogy megbízása szerint Londonban kellett volna a követet eladni, helyett azonban ő Konstantinápolyba ment, eladta a brilliánsokat és a pénzzel különböző üzleti vállalkozásokba fogott. De nem boldogult, mire

Törökországban is becsapott egy csomó ember,

majd amikor észrevette, hogy gyanút fogtak ellene, megszökött Romániába. Bukarestben az volt az első dolga, hogy a Konstantinápolyból hozott zsákmány egy részét, közel kétmillió lejt elhelyezte

a Banca Marmaroschnál, a többi pénzt pedig magánál tartotta. A motozáskor nála talált brilliánsok egy másik brüsszeli cég tulajdonát képezik, amelyeket állítólag bizományba kapott Haralamb, aki azért választotta menedékhelyül Romániát, mert azt remélte, hogy nem fogják felismerni.

A brilliánsokat és a bankban elhelyezett kétmilliót a sziguranca lefoglalta és elkobozta, a nyomozás eredményéről pedig táviratilag értesítette a brüsszeli rendőrséget. A belga hatóságok diplomáciai uton kérték a szélhámós kiadását, ami tegnapi napig is történt.

Gömbös Gyula kijelentette, hogy a fascizmus nem alkalmazható Magyarországra

BUDAPEST, április 18. Gömbös Gyula, az ismert fajvédő képviselő, a magyar képviselőház tegnapi ülésén a költségvetési vitával kapcsolatban beszédet mondott, amelynek kapcsán kijelentette, hogy bár a fascizmust nagyszerűnek és szimpatikusnak tartja, mégis úgy érzi, hogy Magyarországon nem alkalmazható. Valószínűnek tartja, hogy Magyarországnak Olaszországtól különböző néprajzi, gazdasági, politikai és lélektani viszonyai mellett a fascizmus egyes vonatkozásaiban ártalmas lenne. Beszéde végén Gömbös a kormány politikája és a nemzet pszichéje közötti összhang megeremelését követelte.

Európában átlag ötvenezer ember követ el évente öngyilkosságot

Genf, április 18. Genfben a napokban tették közzé azt a hivatalos statisztikát, amely az európai államokban történt öngyilkosságokról számol be. E nemzetközi statisztika szerint Európában átlagban évenként ötvenezer ember követ el öngyilkosságot. Az öngyilkossági statisztikában első helyen állnak Magyarország és Csehszlovákia. Mindkét országban körülbelül 26 öngyilkosság esik százezer lakosra. A harmadik helyen Németország áll 23-as arányszámmal, azután következik Ausztria 22, Franciaország 17, Esztorozság 15, Svédország és

Dánia 14, Finnország 11, Nagybritannia 10, Olaszország 8, Hollandia 6, Norvégia 5 és Spanyolország 4 öngyilkossági arányszámmal, százezer lakost véve alapul.

A genfi nemzetközi öngyilkossági statisztika az öngyilkosságok főokaiul anyagi inséget, vallásos tulbulzóságot, gyógyíthatatlan betegségek miatti kétségbeesést sorol fel. Megállapítja a statisztika azt is, hogy a háborút követő időkben a szerelmi okokból elkövetett öngyilkosságok száma jelentékenyen csökkent.

Folytatják a kísérleteket a rakétahajóval, amellyel a világűrben való utazás problémáját akarják megoldani

Frankfurt, április 18. Az Opel-gyárnak a rakétaautóval és rakétahajóval folytatott kísérleteiről az „Europapress” a következő érdekes információkat kapta:

Az Opel-művek jelenleg oly rakétahajón dolgoznak amelynek sebessége több száz kilométer lesz óránként s amelyet a légűrbe akarnak kilőni. A tizkilóméteres magasságot ugyan még nem érték el, mint néhány lap jelenette, ez azonban most már csak az alapgondolat további kifejlesztésétől függ. Ugy hírlik, hogy a minél magasabb régiók elérése annál egyszerűbb és gazdaságosabb lesz, minél nagyobb a rakéta. Terve van véve ezenkívül oly repülőgép megkonstruálása is, amelyet a rakétahajó segítségével 1-2000 méter magásra fognak kilőni, ahonnan azután a repülőgép motorok segítségével nélkül, siklórepüléssel fog leereszkedni.

Ami a rakétaautóval folytatott kísérleteket illeti, a kísérleti rakétakocsit, amellyel a multkoriban próbákat végeztek Risselheimben, szétcsédték s a szerzett tapasztalatok alapján tökéletesebb formában konstruálják meg. Az új típusú április végén próbálják ki, majd május 4-én a Berlin melletti Avus versenypályán a szakértőknek és az újságíróknak is bemutatják. Szakkörökben a legnagyobb érdeklődéssel várják a bemutatást.

Butor

vásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat

Marosvásárhelyre (Tg.-Mures)

és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Rt, hatalmas raktárai.

Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann

zongora és pianó

gyárak képviselője.

Hiteleképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

Iskolai, egyetemi tablók készítését a legjobb eredményekkel és leggyorsabban készíti a Fotofilm műterem, Str. Reg. Maria6-8. Tel. 8-26.

Amerika Temesvár C a s i n o

Ez a három szó azt jelenti, hogy az

„AMERIKA” ÉTTERMÉBEN

CLUJ, PIATA UNIRII 23.

a hires

„Temesvári-Casino” sör már kapható

— Elj
eljegyez
Hann
Áron G
értesíté
David
Noé Gy
értesíté
— É
deit, an
Marosv
Schilling
reskedő
ült fel.
mozgás
robogó
el a főle
karját a
szélyes
rosvásá
— T
Kárpát-
szetbu
f. hó 22
délyeze
hires, s
A keré
sével 7
től. Haz
port. A
zetésév
indulna
valamin
végetté
degeket
— Ké
jának k
fentett
jója, me
a nagy
dott, ho
szertül.
sérülése
két hét
bornok
látogatá
— Za
Nápolyt
Mussoli
táson fo
miniszte
kon me
ta. A
mindezi
Zalesky
zott, ah
kihallga
— To
Budapes
pestről
dapest
botrány
és a sz
rok köz
vetelék
Ripka p
bált ren
háromn
gesztett
Wolff K
a botrá
a közgy
valamin
cig tan
bizottsá
fékben
Ripka p
az illés
— Ma
gotthár
hárdról
kiküldöt
nap Sz
legutols
bizottsá
vonaat
— Öt
emelked
Budapes
vatal le
legi Ma
gég 8 m
a szám
dett.
Még

nem- csüle- ben

A többi pénz... A motozáskor... gy másik brüszek... zik, amelyeket... pott Haralamb... nedékhelyül Ro... hogy nem fog-

bankban elhelye-
nea lefoglalta és
redményéről pe-
nta a brüsszeli
óságok diplomá-
amos kiadását,
nt.

hogyan zható

priselő, a ma-
ban beszéde-
gyyszerűnek és
alkalmazható.
höz néprajzi,
es vonatkozó-
ája és a nem-

ezzer te

1. Nagybritan-
landia 6, Nor-
4 öngyilkossági
lakost véve

gyilkossági sta-
gok főként
tulbuzgóságot,
ek miatti két-
állapítja a sta-
láborut követő
ból elkövetett
jelentékenyen

kéta- a való oldani

OR

m dolga
sajnálja az utat
helyre
és tekintse meg
s Réti

almas raktárait.
Hoffmann
ianinó
te.

zetési feltételek

Iskolai, egye-
süetti tablók
készítését a
legjobb ered-
ménytel és
müterm, Str.
Tel 4-26.

— Eljegyzés Klein Bóskét (Debrecen) eljegyezte Leb Odón (Cluj).

Hammermann Erzsike Dej és David Áron Gherla jegyeseik. (Minden külön értesítés helyett.)

David Rózsika Gherla és Frenkel Noé Gyéres jegyeseik. (Minden külön értesítés helyett.)

— Életveszélyes sérüléseket szenvedett, amikor leugrott a robogó vonatról. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Schilling Mihály marosvásárhelyi kereskedő Szászrégenben rossz vonatra ült fel. Mikor észrevette, a vonat már mozgásban volt. Schilling leugrott a robogó vonatról és eszméletlenül került el a földre. Két bordáját, fejét és egyik karját a kerekek összezúrták. Életveszélyes állapotban szállították be a marosvásárhelyi kórházba.

— Turista kirándulás. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület a romániai természetbúvárok kongresszusa alkalmából f. hó 22-én, vasárnap, hatóságilag engedélyezett kirándulást rendez a világ-híres, szép Tordahasadékba. I. csoport. A kerekparosok Váradi József vezetésével 7 órakor indulnak a Mátyás-ház-tól. Hazaérkezés este 7 órakor. II. csoport. A gyalogosok Haltrick Árpád vezetésével már szombat este 10 órakor indulnak ugyanonnan és Torda városáig tartó utat követve a Mátyás-ház-tól indulnak a turizmus megtekintése végett csak hétfőn térnek vissza. Vendégeket szívesen lát az Egyesület.

— Két hétig eltarthat Mobile léghajójának kijavítása. Berlinből jelentik: Jelentették, hogy Mobile tábornok léghajója, mellyel az északi sark felé tartott, a nagy viharban annyira megrongálódott, hogy német földön leszállni kényeszerűlt. Mit jelentik, az itáliai léghajó sérülése olyan súlyos, hogy körülbelül két hétig tart a kijavítása. Mobile tábornok Berlinbe utazott, ahol tisztelgő látogatásokat tesz a kormány tagjainál.

— Zalesky lengyel külügyminiszter Nápolyba utazott. Rómából jelentik: Mussolini tegnap ismét félórás kihallgatáson fogadta Zalesky lengyel külügyminisztert, akivel már az előző napokon megkezdett tanácskozását folytatta. A tanácskozások eredményéről mindezekig nem adtak ki jelentést. Zalesky tegnap délelőtt Nápolyba utazott, ahonnan Rómába megy, hogy ott kihallgatáson jelenjen meg a pápánál.

— Tovább folytatódott a botrányok Budapest fővárosi közgyűlésén. Budapestről jelentik: Jelentették, hogy Budapest fővárosi közgyűlése példátlan botrányok színhelye volt. Klár Zoltán és a szocialisták a legszörnyűbb viharok közepette verték a padokat és követelték a közgyűlés feloszlását. Ripka polgármester, miután hiába próbált rendet teremteni, az ülést hajnali háromnegyednyolc óra percre félfiggesszette, amiből négyóra szünet lett. Wolff Károly és Kozma Jenő, értesülve a botrányos jelenetéről, visszasiettek a közgyűlésre, ahol a polgármesterrel, valamint a szocialistákkal reggel nyolcig tanácskoztak. Ezalatt a kimerült bizottsági tagok a társalgókban és a büfékben aludtak. Reggel nyolc órakor Ripka polgármester ismét megnyitotta az ülést.

— Ma visszautaznak Genfba a szentgottthárdi fegyverszakértők. Szentgottthárdról jelentik: A Népszövetség által kiküldött külön szakértői bizottság tegnap Szentgottthárdon megvizsgálta a legutolsó vagont is és előreláthatólag a bizottság tagjai a holnap délutáni gyors vonattal már visszautaznak Genfba.

— Öt év alatt négyszázezer fővel emelkedett Magyarország lakossága. Budapestről jelentik: A statisztikai hivatal legújabb közlése szerint a jelenlegi Magyarország lakossága 1925 végéig 8 millió 368 ezer 275 főnyi volt. Ez a szám öt év óta 400 ezerrel emelkedett.

Oriási viharok dülnek világszerte

Varsó, április 18. Tegnap Lengyelországban heves hóviharok dúltak. A városi utcákat magas hó borítja. A téviro-, telefon- és vasúti forgalomban általában zavarok vannak. Varsóban a villamos- és autobusz-forgalom megbénult. A főváros 108 telefonvonalából csak 9 működik. Hasonló viharokat jelentenek Olaszországból is. Udinében 50 grammos jégdarabok hullottak Bellunóban másfél méteres hó borítja az utcákat. Mantua tartományban a jég elpusztította a gyümölcsös kerteket. Svájcban szintén abnormalis időjárás uralkodik. Az egész országban erős havazás van és a hőmérséklet néhol minus 10 alá süllyedt le.

— Mialatt a magyar fajvédő képviselő Josefina Backer ellen akar interpellálni, Prágában agyonünneplik a néger táncosnőt. Budapestről jelentik: Hic szerint Petrovácz ismert fajvédő képviselő Josefina Backer budapesti vendégszereplése ügyében holnap interpellációt intéz a belügyminiszterhez. Petrovácz azt akarja megkérdezni a belügyminisztertől, van-e tudomása arról, hogy a színházakban a meztelenség a közérkölesiséget veszélyeztetően elbarapozott. Azt is meg fogja kérdezni Petrovácz, hogy van-e tudomása a belügyminiszternek arról, miszerint a Royal-orfeumban fel akarják léptetni Josefina Backert, aki a külföldön művelni kezdett betrányt okozott. Petrovácz interpellációjában megkérdi a belügyminisztert, hajlandó-e a rendőrséget utasítani Josefina Backer fellépésének megállítására. — Ezzel egyidejűleg Prágából azt jelentik, hogy az ott vendégszereplő Josefina Backert a pályaudvaron több ezer főnyi tömeg fogadta, amely lelkesen tüntetett a néger táncosnő mellett. A tüntetés olyan heves volt, hogy Josefina Backer alig tudott autójába szállani, amelyet valósággal összenyomtak. Backer végül is kényszerült az autó tetejére, mert autójának ajtaját a tömegtől nem lehetett kinyitni. Végül a sofőr mellett foglalt helyet a táncosnő s az autó nagynehezen elindult vele szállodája felé.

— Modolea belügyminiszteri vezérgazdát Budapestre küldték hogy a városközi adósságokat rendezze. Bukarestből jelentik: A belügyminisztérium Modolea vezérgazdát megbízta, vegyen részt abban a bizottságban, amely Budapestben az állami és városi adósságok likvidálását tárgyalja. Modolea fogja képviselni a belügy- és pénzügyminisztériumokat azokkal a magyarországi bankokkal szemben, amelyek még a magyar impérium alatt kölesönöket folyósítottak a csatolt területek intézményei és városai részére.

— Egész Magyarország fölött hideghullám vonult végig. Budapestről jelentik: A hideghullám egész Magyarországot fölött tegnap éjjel végigvonult. A hideghullám következtében a fagyveszély ismét fenyeget. Tegnap délben Pécs környékén 20 percig tartó heves jégeső, ugyszólván az egész gyümölcs-termést elpusztította.

Butorbevásárlók figyelmébe!
Butorszükségeitnek beszerzése előtt okvetlen tekintse meg
FISCHER ALBERT
butoráruházát
Cluj, Cal. Reg. Ferd. 61

— Elfogták egy 15 éves betörőt. Karácsonyi Emma, Majális uccsa 19. szám alatti lakásán betörték, ahonnan a betörők magukkal vitték Karácsonyi Emmának az asztalán felejtett 15 ezer lej értékű briliánsfüggőjét, valamint 500 lej készpénzt. A betörők tolvajkulcsal nyitották fel az ajtót, amelyet miután elhagyták a lakást, bezártak maguk után. A károsult az esetről jelentést tett az V. kerületi rendőrkapitányságon. Megindult a nyomozás és megállapították, hogy a betörést F. I. 15 éves kiskoru követte el, akinél megtalálták a nagyrékű kszert, a pénzt azonban két ismeretlen katona társaságában elmulatták. A 15 éves bűnöst ma kísérték át az ügyészségre, ahol sirva tette meg beismerő vallomását, majd megígérte, hogy soha az életben nem fog többet lopni. Az ügyész szabdlábra helyezte a rossz úbra fért gyermeket és ügyet áttette a kskorúak bíróságához.

— 1924 óta kétszeresére emelkedett a magyarországi orvosok száma. Budapestről jelentik: A statisztikai hivatal megállapításai szerint a mai Magyarország területén az orvosok jelenlegi száma 5716 főre rug. Ez a szám kétszerese az 1924-ben megállapított statisztikai adatoknak.

— Még ez évben befejezik a marosvásárhelyi ort. zsidó templom építését. A marosvásárhelyi ort hitközség i. hó 15-én Gábel Sándor elnöklété alatt tartott közgyűlésén elhatározta, hogy már már tető alatt levő kétemeletes monumentális új templomát az idén befejezi és a befejezéshez szükségelt öszzeget az építkezési bizottságnak reu-elkezdésére hoasztja. Az építkezést Eprein Izidor és Weisz Elek vezetik, az i agulitásuknak és áldozatkészségük-ek köszönhető hogy a rossz gazdasá-i viszonyok dacára a hatalmas templom befejezhető lesz.

PENZÁRTERVEK
SZOLID, ELEGANS
OLCSÓ
4000 LEJTŐL KEZDVE
HEINRICH L. WEINTRAUB
CÉGNEEL BUCURESTI CALEA
HOSILOR 80
KIVANATRA INGYEN ÁR-
JEGYZÉKET KÜLDÖK.
KERESK KÉPVISELŐKET AZ ORSZÁG MINDEN VÁROSÁBAN

Mindenki vehet rádiót!
Hiteles egységnek kedvező részletfizetés. Készülekeinket bárki kívánságára kipróbáljuk. Alkatrészek a legjobb minőségben meglepő olcsó árak. Érdeklődjön araink iránt.
ELECTRICA
Cluj, Piața Unirii 28. sz. — Központi szálló épülete.
Telefon: 6-10. Telefon: 6-10.

Árban, újdonságokban, minőségben utolérhetetlen az „IDEAL” nőikalapszalom C. Reg. Ferd. 8. férfi és nőikalap formáiások, alakítások, szalma átvarrások 48 óra alatt a legújabb divat szerint, gyári árban készülnek. **Eredeti Banco és Panama modellek**
Gratis Minden kalapvevő kelle-
mes ajándékban részesül

— A Dunába ugrott, kimentették, de kórházba szállítása közben meghalt. Budapestről jelentik: Baross Anna ház tartásbeli nő tegnap délben a zErzsébet hidról a Dunába ugrott. A kimentésére küldött motoros csolnak csak a Ferenc József-hidnál tudta kimenteni az öngyilkos leányt. A mentők kórházba akarták szállítani Baross Annát, aki azonban az uton közben meghalt.

* Tüdőbetegek kérjenek ismertető füzetet, a mindenesetben esodásan bevált Antphtysin, államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszerrel Díjmentesen küld az egyedüli készítő: Osváth-gyógyszertár Tg.-Mures.

— Kirabolták a berlini villamoskatasztrófa áldozatait. Berlinből jelentik: A borzalmas villamoskatasztrófavál kapcsolatban bevezetett nyomozás megdöbbentő adatokra jött reá. A nyomozás megállapította, hogy a katasztrófa áldozatait a nagy rémület közepette kirabolták, sőt a kalauz táskájából is kiszédték a benne lévő pénzt.

— Újabb nagy adományok a Zsidó Kórház javára. Mint értesülünk a Mező gazdasági Bank és Takarékpénztár rt. igazgatósága a Zsidó Kórházegyesületnél teendő ágyalapítványképpen 25 ezer lejt szavazott meg, mely példaadó nagylelkű adományért az egyesület ez-uton is hálás köszönetét nyilvánítja. A Kórházegyesület javára egyébként a következő újabb adományok érkeztek be: Désről Katz Mihály és neje 10.000 Friedmann Izsák és családja 1000, Schwartz Bernát 5000, Neisz József és neje 5000, Majerovits Miksa 5000, Deutsch Dániel és neje, Kövend 10.000, Salamon Jakab Brassó 5000, Hajdu Odómné Torda 5000, egy névtelen Torda, a főrabbi nevére 6000, Kálmán József Torda egy 10.000 lej értékű villamozó gép, Farkas Jakab és neje Kolozsvár, Marosújváron elhunyt gyermekeik emlékére 12.000 lej, Barta Ferenc és neje Kolozsvár 10.000 lejes alapítványt tett. Chevra Kadischa Nagyszében 5000, dr. Godstein Ármin Nagyszomkut 10.000 lejt gyűjtött a kórház javára, a lugosi Izr. Jótékony Nőegylet évi 1200 lej hozzájárulást szavazott meg, özv. Halmos Gyuláné 10.000 lej értékű műszereket és gyógyszereket adományozott Deutsch M. kolozsvári műszerész több ezer lej értékű szemészeti felszerelést áidandékozott a kórház egyesületnek. A Kórházegyesület a husvéti innep által kissé háttérbe szorított vidéki propagandamunkát most már kettőzött eréllyel veszi fel újból és elsősorban a kiüüllöment kerületet alakítja meg Medgyes székhellyel melyben Dicsőszentmárton, Segesvár, Erzsébetváros, Balázsalva is beu-foglaltatnak, utána az alsófehérme-gyei és besztercei kerületek megalakulása következik. Az ambulatórium megnyitásával kapcsolatban, az egyesület vezetősége a hitközségeket és szent-egyleteket országos értekezletre fogja meghívni Kolozsvárra. A husvéti innepnek alatt az összes kolozsvári templomokban és imaházakban a Tóránál mindenütt kisebb-nagyobb összegket ajánlottak fel a kórház céljaira. Ezek közül kiemelendő Sebestyén Móric miniszteri tanácsos Budapest és Sebestyén Lajos műszaki tanácsos Debrecen, akik dr. Sebestyén József hitk. elnök fiának barmicváia alkalmával 5000 illetve 3000 lejt snóderoltak a kolozsvári zsidó kórház javára.

Mégma váltsa meg a sékelt, ezzel adja tanujelét: az eleven zsidó néphez tartozik

Rejtélyes tragédia a gyalui havasokban. Rejtélyes tragédia játszódott le tegnapi éjszaka a gyalui havasok tövében fekvő Mariseli községben. A gyalui esendőrségtől telefonon érdeklődöttünk a tragédia részleteiről és csupán annyit sikerült megtudnunk hogy Pavel Dumitru mariseli tanító vadászfegyverrel meglökte Rosu Joan riscai husz éves legényt, akit beszállítottak a mőcsi kórházba, de a nagy vérveszteség következtében meghalt. Rosu Joan hátláról a mőcsi kórház lányos jelentést küldött a kolozsvári ügyészségre, ahonnan Birescu ügyész még a mai nap folyamán autót utazik ki a helyszínére a további vizsgálat levezetése érdekében. Egyes verziók szerint Rosu Joan véletlenségből került a vadászó Pavel Dumitru tanító fegyverének éles csővé elé, mások szerint azonban agyonlövetésének rejtélyes háttere van amennyiben a tanító és a 21 éves déleg legény között volt valami, amiből egyesek büntényre következtetnek. A tanító azzal védekezik, hogy szerencsétlenül véletlenül folytán ölte meg Rosu Jánost, azonban a titokzatos eset annyira kuszált, hogy tiszta képet arról csak a vizsgálat lefolytatása után lehet alkotni. Az ügyészség egyébként ehendelte Rosu holttestének felboncolását.

Felakasztotta magát, mert nem kapott kölcsönt. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Fejes Gábor marosvásárhelyi földbirtokos bankkölcsönt akart felvenni egyik marosvásárhelyi bankból. Egy haragosa Fejes házára egy cédulát ragasztott ki, hogy a háza eladó, mire a bank megtagadta Fejesnek a kölcsön megadását. Fejes Gábor efelelti bánatában házának padlásán felakasztotta magát, de még időjében észrevették és levágták a kötélről. A kórházban ápolják.

Galacban lezuhant egy katonai repülőgép és mindkét utasa szörnyethalt. Galacból jelentik: A repülősport fellendülésére alakult bizottságok az ország városában propaganda-előadásokat tartanak és ezt a célt szolgálják természetesen a katonai repülőosztályok is. A husvétii ünnepek alatt a repülőtelepekről mindenütt elindult egy-egy repülőgép és a közeli városok feletti propaganda-cédulákat szórta szét. Így történt ez Galacban is, ahol Grosescu főhadnagy és Lazarescu pilóta, megfigyelő szálltak fel egy gépre, alacsony repüléssel keringtek a város felett és propaganda-nyomatványokat szórta szét. Száz méter magasságban volt a gép, amikor egyszerre csak a motor elakadt és az aeroplán bukdaesővé lezuhant. A szerencsétlenség a városban kívül következett be. Grosescu főhadnagy, aki az Arad melletti Nagyszentmiklós községből való, azonnal meghalt, Lazarescut összeroncsolt testtel a kórházba akarták szállítani, de útközben szintén kiszenvedett. A repülőgép teljesen összetört.

Németgyártmányú gyermekkosci
hűtőteljessegek

PHONIX

1928. évi modelljei
kizárólagosan a

„Hercules“
áruházban

Cluj, Calea Reg. Ferd. 12.

Képes árjegyzék díjtalanul
Figyeljen a címre
Kedvező fizetési feltételek

Vizsonteladónak nagy árkedvezmény

Közgazdaság

Országos malomipari szervezet alakításáról folynak tárgyalások Temesváron

A háromszéki kismalmok is szervezkednek

(Cluj-Kolozsvár, április 18. Az Uj Kelet tud.) Az ország gazdasági tényezői közül a malomipar volt az, mely a legjobban megsínylette a gazdasági válságot. Az exportalmok és a drága fuvar elzárták a nagymalmok elől a lisztkivittel útját és így ezek szükségszerűen a bel földi fogyasztópiac ellátására vették magukat. Ezzel azonban összeütközésbe kerültek a középmalmokkal, amelyek azután a vámmalmok üzletkörébe voltak kénytelenek behatolni. Ezzel teljessé vált az egykor virágzó és éppen ezért tulfejtett malomipar megrökkanása, melyet a horribilis közterhek, a hitelválság és az egyéb általános bajok is siettetek. Fokozta a malomipar helyzetének súlyosságát, hogy teljesen szervezetenül állott és így nem volt módjában az ellene irányuló intézkedéseket elhárítani, illetve a sérelmeket orvosolni.

Ez a kiszolgáltatottság érlette meg az erdélyi és bánáti malomipar vezetőköreiben azt a gondolatot, hogy az egyre fenyegetőbb közös veszedelem elkerülése érdekében felléptenül szükség van a malomipar tömörülésére. Ebben a tekintet-

ben a malomiparnak nem kell új utakon járnia, mert évekkal ezelőtt létezett már a nagymalmoknak egy hatalmas szervezete, amely lassanként a bánási nagymalmosok szindikátusává zsugorodott, azonkívül a közép és kismalmoknak is megvolt a maguk erős szervezete, mely azonban bizonyos személyi széthuzások miatt felbomlott. Most azután Temesváron fontos tárgyalások folynak egy olyan országos szervezet megalakítására, melyben nemcsak a nagymalmok, hanem a közép- és kismalmosok is helyet foglalnának. Minden érdekellentét mellett ugyanis, amely az egyes malomkategorikák között fennáll, vannak olyan vitális kérdések és orvoslandó sérelmek, amelyek egyformán érintik a nagymalmokat és a többi malmokat.

A temesvári tárgyalásoktól függetlenül a kismalmok körében már is mutatkoznak tömörülési törekvések. Így újabban a háromszéki megyei vámmalmok mondták ki, hogy érdekeik védelmére közös szervezetet alakítanak az országos vámszöveték elve alapján.

Kondíciokartell készült a közép-európai pamutfütygyárak között. Május elején Olaszországban konferenciát tartanak az osztrák, olasz, csehszlovák és magyar pamutfütygyárak. A konferencia során megállapodásra akarnak jutni az olasz gyárakkal az eladási feltételek egységesítésére. A közép-európai kartell megalósulása az árak kialakulásában is fog kifejezésre jutni.

Közel 13 százalékkal emelkedett Románia petroléumtermelése. A központi statisztikai hivatal most tette közzé Románia 1927 évi petroléum termelésének és kivitelének adatait. Ezek szerint az elmúlt évben összesen 3 millió 661.360 tonna petroléumot termeltek az 1926 évi 3 millió 244.415 tonnával szemben, ami 12,9 százalékos emelkedést jelent. A tavalyi termelés elérte volna a 4 millió tonnás minimumot is, amint hogy azt tervezték, ha közben a világpiacon be nem következik az általános petroléumkriszís, amely az árak kényszeresökkenésével egyidejűleg a termelés redukcióját is maga után vonta. A kivitel tekintetében Románia tavaly 420.029 tonnával több petroléumterméket exportált, mint 1926-ban. A román petroléum legnagyobb vevői között Olaszország 347.310, Egyiptom 287.390, Anglia 226.807, Ausztria 175.472, Magyarország 144.068, Nem-

ország 141.896, Franciaország 108.623, Jugoszlávia 98.133, Görögország 94.312, Törökország 73.934 tonnával szerepel. A statisztikában mint importállam Palestina is szerepel 1334 tonnával. A tavalyi összkivitel 1 millió 912.982 tonna volt az 1926 évi 1 millió 492.953 tonnával szemben.

Hatalmas villamoscentrálé épül Bukarestben. A főváros közelében található nagy vízienergiának edilitaris és ipari célokra való kiaknázása már évek óta napirenden szerepel Bukarest hivatalos és gazdasági köreiben. A város vezetősége már két évvel ezelőtt elhatározta, hogy a Jalomica-folyó esését villamos erő fejlesztésére használja fel, de a terv megvalósulásának egyfelől pénzügyi akadályai, másfelől technikai nehézségei voltak. Ezek az akadályok most elhárultak az utból és a Banca Comercială Română, valamint a bécsi Brown-Boveri Werke bukaresti fiók vállalatának részvételével megalakult a „Jalomitza S. A.” a bukaresti villamoscentrálé felépítésére. Az új részvényláráság tárgyalásokat kezdett a Niederösterreichische Escompte Gesellschafttal, továbbá francia és belga nagybankokkal a hatalmas vállalkozás finanszorálásáról.

Hirdessen az Uj Keletben

HAMBURG-SÜD és BALTIC-AMERICA-LINE

A legnagyobb, a legmodernebb és leggyorsabb gőzhajó Dél-Amerikában!!

Rendszeres indulások: HAMBURG-ból és DANZIG-ból ARGENTINIA-ba URUGAY-ba BRAZILIA-ba az EGYESÜLT ALLAMOK-ba és CANADA-ba a „Cap Arcona”, „Cap Polonio”, „Cap Norte”, „Monte Sarmlento”, „Monte Olivia”, „Monte Cervantes”, „Polonio”, „Estorno”, „Lituanía” stb. kényelmes gőzhajókkal.

Hamburg - Brazília 12 nap alatt! Hamburg - Argentína 15 nap alatt!

Menetjegyeket és díjtalan felvilágosítást küld

HAMBURG-SÜD

București, Bulev. Dincu Goleescu 41 bis (a Gara de Nord kijárataán)

TIMIȘOARA, I. C. Brătianu No. 6.

CERNAUTI, Regele Ferdinand 27.

CHIȘINAU, Negustorilor 22.

Teszler
posztó nagyáruházában

Nagy választék
szövet és bélésárúkbán

Főpostával szemben

Saját orvosa mondja, hogy egyedül csak **„OLLA” GUM...?** a megbízható óvszer. Ne fogadjon el utánpótlót!

1 drb. 6 szem. kávésgarnitúra... Lei 290
1 drb. szalvéta... Lei 6

SZABO IENŐ
divatáruházában,
CLUJ

TÖZSDE

A hosszú ünnep után a piacon megelégnült a forgalom

DEVIZÁK	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárát						
		Zürich	3105-3110						
Newyork	16050-161	51875	51875	2539	161	57240	71060	3375	—
London	786-7-8	253850	25312	12409	787	279525	347050	18483	48837
Páris	633-635	2043	20-3	—	635	225375	2798	13292	39375
Milano	850-855	2739	273850	13405	854	302,50	375275	17821	528
Prága	478-481	153750	153725	—	479	169625	210575	—	29650
Budapest	2810-2820	906250	9060	—	2835	—	12410	56 4750	—
Belgrad	—	91325	91325	—	284	1 08	125150	5939	176
Bukarest	—	325	325	1585	—	35850	44550	2137	63
Varsó	—	5820	820	—	1850	6420	7968	37855	—
Bécs	2230-2270	7300	7300	—	2270	8035	—	47400	—
Berlin	38,5-3865	12408	1210750	—	3865	43690	16987	80695	—

Száz lei árfolyama Zürich (uro) 325, Páris 1585, Budapest 35850, Bécs 44650, Prága 2137.

Ruhák
legújabbosabban készülnek
Áron Dávidnál
Cluj, Calea R. Ferdinand
32.

Színház - Művészet

Magyar Színház műsora

Csütörtök: Judás Iskariót. (2-odszor. Napi bérlet 38. sz. C. Sorozatszám 320).

Péntek: Csókhercegnő. (Operette-ujdon-ság először. Kolbay Ildikóval, Mende Klárral, László Andorral, Ihász Aladárral. Premiére-bérlet 38. szám. Sorozatszám 321).

Szombat: Csókhercegnő. (2-odszor. Napi bérlet 39. sz. A. Sorozatszám 322).

Vasárnap 5 órákor: Aranyhattyu. (Ope-rette-ujdon-ság 9-edszer. Mérsékelt hely-árrakkal. Kolbayval, Mendével, Lászlóval, Ihással. Sorsz. 323).

Vasárnap háromnegyed 9 órákor: Csók-hercegnő. (3-adszor. Napi bérlet 39. szám. B. Sorszám 324).

Hétfő délután 5 órákor: A cárnő. (Mér-seket helyárrakkal. Poór Lillivel. So-rozatszám 325).

Hétfő este háromnegyed 9 órákor: Csók-hercegnő. (4-edszer. Napi bérlet 39. szám C. Sorozatszám 326).

A színházi iroda közleményei

Holnap este Csókhercegnő premiéréje. Nagy izgalommal, lázas szorgalommal készül a színház énekes személyzete a holnap esti premiérére. Egy új operettet fognak bemutatni, amelynek a Csókhercegnő a címe, szerzői pedig: Körösi Zoltán és Schreiber Alajos. Csupa ötlet, tspana vidámság ennek az új operettnak a szövege, a zenéje pedig át és át van szövege patlogó, fülbemészó, hatásos ének-számokkal, a legmodernebb táncokkal. A tel folyamán Marosvásárhelyen mutatták be a Csókhercegnőt s a sikere tulszárnyalta az összes ujdonságok sikereit. A Csókhercegnőtől nálunk is nagy sikert remél a színház s négy egymásutáni este-re tűzte ki műsorra az igazgatóság: péntekre, szombatra, vasárnapra és hét-hétfőre. Parádés szereposztás áll a siker szolgálatába: Kolbay Ildikó, Mende Klá-ri, László Andor, Ihász Aladár, Selmezi Mihály, Leóvey Leó, Réthely, Kis Manyi, Fülöp Sándor fogják a főszerepeket ját-szani. A Csókhercegnő mind a négy elő-adására árusítja már a pénzlár a jegye-ket.

Vasárnap délután: Aranyhattyu, olesó helyárrakkal. Az idei évad óriási sikertü operette ujdonsága, az Aranyhattyu ke-rül színre vasárnap délután. Ezt az elő-adást olesó helyárrakkal tartják meg.

Ma este másodszer: Judás Iskariót. Nagy tetszést, rendkívül sikert aratott teg nap este Nikodémusz Károly mélyhangu-latu, bibliai tárgyú verses drámája, a Ju-dás Iskariót. Felvonásvégeken sűrű tap-sok szolgáltatták a lámpák elé a szerzőt és a színészeket. Ma este másodszer kerül színre a Judás Iskariót s ezen az előadá-son is jelen lesz a kitünő szerző.

Cárnő délután. Ez évadban először ad-ják hétfőn délután 5 órákor Lengyel Menyhért és Biró Lajos nagyhatásu drá-máját, a Cárnőt. A címszerepet most is Poór Lili fogja játszani. A Cárnő hétfő délutáni előadását olesó helyárrakkal tar-tják meg s kivételesen már most árusítják ró a jegyeket.

Az Edison filmszínház műsora
Csütörtök: **Az ördögmalom.** Főszerep-ben a hölgy Chaplin **Marion Davis**
Előadások kezdete 5, 7 és 9 órákor.

INGYEN gummi-bélyegző
Bárkinék, aki kb. 1000 lei értékű nyomtatványt rendel nálam, a legolcsóbb árban számítva, ingyen készí-tek egy szép bélyegzőt. KATZ nyomda és bélyegzőgyár, Cluj, Str. Regina Maria 37.

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleges levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Zongora kitünő ál-lapotban, olesón eladó. Cim a kiadóban. 403

Sucke
intelligentes Bachur jiré somájim zu acht Anfänger-Kinder. Gehalt laut Vereinbarung Ganze Verpflegung. Nathan Salamon, Alba Julia.

Utazói állást
keres a vas- és mű-szaki szakma terén tíz éves praxszissal bíró, az **egész ország-ban** kitünően bevé-zetett, prima referen-ciákkal rendelkező szakember. **Tutató-kos** alapon is hajlan-dó dolgozni. Ajánlatok „Elsőrangú zsidóerő” jellege alatt e lap ki-adjába kéretnek. 376

Keresek a fürdő-szezonra, gyakorlatlalt bíró szakácsnőt kóser vendéglőhöz. Glanc, Turda, 394

Két-személyes kóser háztartásom-hoz keresek folyó évi május huszon-ötödiki belépésre feltétlenül egyedül álló, 50 éven felüli szorgalmas házev-zetőnőt, illetve sza-kácsnőt. Bővebbet levélben megtudni. Ajánlatokat kérek Weisburg Jakab, Diosanmartin.

Hunwald
Cluj, Str. Vlahuța (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 1-47 szám

16 kötetben, több mint 5000 oldalon sok ezer képpel albumalaku diszkötésben. Eddig megjelent és kapható **I-től IX kötetig** Rötelenként szállítjuk 150 lejért
Az eddigi 9 kötet portómentes küldéssel 1300 lei. — Garantáljuk a teljes 16 kötet leszállítását 2400 lejért.

Szép nagy üres szoba azonnal kiadó. — Zápolya-u. 5.

Modern 2 szoba konyha, előszoba, fürdősoba, cselédszoba butorral együtt eladó, esetleg albérletbe ki-adó. Cim a kiadóban.

Cukor-zacsokt és kalap-zacsokt

Modern 2 szoba konyha, előszoba, fürdősoba, cselédszoba butorral együtt eladó, esetleg albérletbe ki-adó. Cim a kiadóban.

a legolcsóbban és leg-szebb kivitelben készit **Nadler**
Cluj, Calea Dorob. 16.

Parketta
egyúri áron kapható. Műszaktalossággyár r.-t.-nál, Cluj. Telefon 1-20.

Több évi (**ügy-véd**) irodai gyakor-lattal rendelkező per-fect román, magyar gépiró, telekkönyvben jártas tisztviselő azo-nali megfelelő elhe-lyezkedést keres. — Jellege: „120.000 lei kaucióképes.”

Francia levelezést vállalok délpóltti órák-ban. — Ajánlatokat „Diplome” jellegre a kiadó továbbít.

Utazó urak! Hotel Park
(vis a vis gara Satu-Mare)
Restaurant Katz kitünő házi kószit, gyors és figyelmes kiszolgálás. Garantált féreg-mentes szobák kaphatók

Ne adjon ki tízezreket lexikonért
mert 16 kötetes legmodernebb lexikon **2400 lei**
Most jelenik meg a legújabb magyar lexikon

Tolnai új Világlexikon (1926-1928)

16 kötetben, több mint 5000 oldalon sok ezer képpel albumalaku diszkötésben. Eddig megjelent és kapható **I-től IX kötetig** Rötelenként szállítjuk 150 lejért
Az eddigi 9 kötet portómentes küldéssel 1300 lei. — Garantáljuk a teljes 16 kötet leszállítását 2400 lejért.

Most jelenik meg Ugyancsak a

TOLNAI Világtörténelem

20 kötetben több mint 6000 oldalon albumalaku diszkötésben gyönyörű illusztrációkkal. Eddig megjelent 8 kötet, melyet portómentes küldéssel 1200 lejért szállítunk.

Tegyen egypróbát rendelje meg az első kötetet.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában

Tovább tart a **MAGAZIN PARISIEN**
teljes kiárusítása.

Az óriási áruaktárból e hé-ten is kiárusításra kerül az egyes osztályok készlete.

Vidéki kereskedők
rövidáru, galanterie és játéka-áru szükségletiket bevásárolhatják gyári áron alul.

Megkezdődött a csipke-hét!
Minden elegánsan öltözködő hölgy számára itt az alkalom.

Ne halassa tovább bevásárlását

Esőköpeny . Lei 900 és feljebb
Trench-Coat Lei 3500
Neumann M. Cluj
férfi- és fiuruha-áru-háza Fötér 14.

A tudományos irodalom nagy eseménye!
Dr. Ligeti Sándor új könyve
Az erkölcs keletkezése és fejlődése
Az erkölstudomány nagy kérdéseinek ismertetése és továbbfejlesztése
Kivonat a tartalmából.

Az erkölcs élete.
A vallás erkölcs. A nevelés, tekintély és hatalom. Az uralkodó erkölcs kettős jellege. Az erkölcsök differenciálódása. A foglalkozások és nemi élet erkölcei. Gazdasági erkölcs. Társadalomtudomány és erkölcs-tan, stb.

Az erkölcs fejlődése és jövője.
Az erkölcsstan utja a politika tanulmányozásához.
Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Konkurs
Die Blajer orthodox jüdische Kultus-gemeinde sucht per sofort folgenden Posten zu besetzen:
Ein Mann mit kleiner Familie, got-tesfürchtig, hat die Stelle eines Me-lamed, Masgiach- und Sames-Posten zu bekleiden. Guter „baal tfla“ wird bevorzugt. Gehalt bis Lei 3000 monatlich, freie Wohnung, Mikve- und andere Nebeneinkünfte. Reflektanten werden ersucht ihre Schriften und die Beschreibung ihres Lebenslaufes an unterfertigten Vorstand einzusen-den. Spesen werden nur dem Ak-zeptierten vergütet.
Nadler Benjamin
Präses

Az erkölcs keletkezése és fejlődése
Irta dr. Ligeti Sándor
Ára 150 lei. A magyarnyelvű társa-dalomtudományi irodalom legjelentő-sebb kiadása. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

eriha
SÜD
ebb és leg-
erikában !
G-ból és DAN-
AY ba BRAZI-
OK-ba és CA-
Cap Polonio,
nto”, „Monte
lonio”, „Esto-
gőzhajókkal.
alatt! Ham-
p alatt!
egositást küld
süd
lescu 41 hie
No. 6.
and 27.

er
zában

ték
ukban

emben

Saját orvosa
mondja, hogy
egyedül csak
OLLA'
a megbizha-
tó óvszer.
Ne fogadjon
el utazót

Lej 290
Lej 6

NŐ
ában,

Newyork

1928
48837
39375
528
29650
176
63

37.

ISTEN, EMBER, ÖRDÖG

Írta: Jakob Gordin

Herschele: Ez az asszony engem egy szörnyes kötelességre figyelmeztetett. Megígért nekem, hogy ha nyelünk, legyen irak egy törát és oda ajándékozom valamelyik templomnak. De mit csináljak? nincs időm rá.

Muzsik: Nincs baj. Később majd csak lesz idő elég, de most, reb Hersch, egy igen fontos üzletről akarok beszélni magával. Van ugyanis egy tervem...

Herschele: Ó, az üzletek! Nagyon félek tőlük! Nem hiába mondták a bölcsenők: az üzlet nem más, mint rablás... (Köhög és eldobja szivarát.)

Muzsik: Valamikor lehet, hogy a kereskedelem nem más, szabad versenynél. Maga az árut nem rabolja el senkitől. Maga kockáztatja pénzt minden vállalkozásán. A másik ugyancsak csinálja. Senki nem gátolja meg benne. Ha van eszed kereshetsz. Ha nincs eszed, nyakad töröd... Ide hallgasson, én úgy vélem, hogy többet ne adjunk ki pénzt kamatra. Először, mert maga egy becsületes zsidó és ez igazán nem méltó magához. Igaz hogy mi egy olyan föltétellel adjuk ki a pénzt, hogy a kamat amit kapunk, az nem kamat, hanem részesei vagyunk az üzletnek, amit a másik a pénzzel csinál. De minék az ilyen ravaszkodás. Istent becsapni nem olyan egyszerű dolog.

Herschele: Jaj, reb Uriel, micsoda vasból gyurt istentagadó is maga. Nem fél, hogy a jó isten ezért a beszédért kamattal és féltéssel nélkül fogja meg büntetni magát? Haha!

Muzsik: De azért sem érdemes százalóra dolgozni itt ebben a kis városban, mert soha ebből olyan nagyarányú üzlet nem lesz, hogy valami nagyobb dolgot vállalhassunk. Kicsiny kölcsönöket adunk ki szegény embereknek, kicsiny kamatra... Ön azt hiszem, a szegény ember sokkal alkalmasabb lesz más dologra, mondjuk a munkára...

Herschele: Reb Uriel, én csak egy dolgot tudok és pedig azt, hogy mit nem szabad tenni a pénzzel. A pénz nem arra jó, hogy az ember törákat írjon. Amikor még ezt a mesterséget folytattam, jól tudtam, hogy szent mun folytattam, jól tudtam, hogy a keresetből nem fogok meggazdagodni, de mégis boldog voltam, mert tudtam, hogy szent munkát végeztek isteni munkát. Mert az emberi meglepedés nem magában a munkában rejlik, hanem a célban. De kérdem magától, mi a célja a meggazdagodásnak?

Muzsik: Jaj, reb Hersch, hagyjon már fel az álmódózáival! Tüzzön maga elé gyakorlati célokat és legyen már egyszer gyakorlati ember!

Herschele: Igazán nem tudom, mi hasznom lenne ebből!

Muzsik: Kedves barátom, mondja csak: maga talán megint szegény ember szeretne lenni? Már megint süté, hűdög lakásban akar tengődni? Cipő nélkül, rendes ruha nélkül? És pulszkát akar enni fekete kenyérről?

Herschele: Az igazat megvallva: nem szeretnék. De most, hogy jól vagyok lakva és van ruhám, igazán nem tudom, miért keressem a gazdagságot? Csak egy gyomrot tölthetek meg és nem viselhetek magamon hét rend ruhát!

Muzsik: Hogy miért keresse a gazdagságot? Azért, mert minél gazdagabb lesz, annál gazdagabb, erősebb, okosabb ember válik magából. Tisztelné fogják, új örömeiben lesz része, hol döggi teheti önmagát és gyermekeit. Igen, igen, a gyermekeit, mert magának még lehetnek gyermekei, maga mindössze negyven egynéhány éves, fiatal ember, tele van java-élettel és erővel.

— Dráma 4 felvonásban. —

Herschele: Jaj, csak gyermekekről ne beszéljen, kérem. Ez borzasztó bűnös gondolatokat ébreszt bennem.

Muzsik: Az ember, akinek energiája van az nem ismeri a féltelmet. Az olyan ember mindent elér, ami felé törekszik a gyöngy ember azonban minden pillanatban bünt követ el gondolataiban. Az erős ember egyetlen elhatározásával győri le az akadályokat. Hát nem jobb egyszer ténylegesen bünt elkövetni, mint gondolatban ezerszer és ezerszer. Ugyan kérem, ne legyen már ilyen habozó természet!

Herschele: Igaz. Hiszen isten úgy is tudja, hogy gondolatban bünt követek el. És ha csak az emberektől félnék, akkor bizony hamisak és alattomosak vagyunk.

Muzsik: Nos, reb Herschele, hallgassa meg az én tervemet. Amiről szó van, az is szent munka, isteni munka. A zsidók ezrei kapnak e munka révén imaköpenyeket... Itt, ebben a városkában fogjuk gyártani a taliszokat. Zsidók fogják elkészíteni, a kis takácsok. Meg fogjuk nyitni a taliszgyárat, gépekkel fogjuk felszerelni, a kis vállalkozók kénytelenek lesznek hozzánk átjönni, a munkások pedig nálunk kapnak majd alkalmazást. Gondolja meg, isteni árut fogunk a piacra dobni, maga a szegény emberek százáinak fog munkát adni, az egész város ugyszólván magából fog élni, amellőt pedig a vallásos zsidó emberek ócsó imaköpenyekhez fognak jutni... És mi sem fogunk rosszul járni.

Herschele: Látja, ez már tetszik nekem! Egészen jó ötlet. Olyan dolog, ami nekem és másoknak is használ. Mondhatom magának, reb Uriel, maga egy nagyon jó koponya és a jó isten igazán nem küldhetet volna jobb tanácsadót, mint magát... Nagy isten. (Dorzsóli a kezét) nagyon jó dolog, nagyon tetszik nekem.

Muzsik: Ugy-e, tetszik ez a dolog magának? Hál istennek, hogy tetszik a tanácsadó is. Mégis látom, reb Herschele, maga valahogy kelleltenül érzi magát, mintha fájdalmat lennének. Ugy érzem, mintha a szívében valami rejtett fájdalmat hordana. (Kívülről hirtelen felhangzik Freide hangja. Énekl a Mizmor Jó Dovid című dalt. A két férfi elesondesül. Muzsik Herschelére mered.)

Herschele: Azt mondom, reb Uriel, maga egy okos ember. És azt is hiszem, hogy nem ellenségem... és már régóta szerettem volna magával megtanácskozni a dolgot. Magamban ugyanis nem bízom az ilyen dolgokban. Nem csekélység és háta... és, hogy is mondjam, meg akarom mondani magának az igazat. Hogy én némelykor bünt követek el gondolatban, hogy gyakran megfájdul a szívem, abban maga is bűnös egy kicsit.

Muzsik: Hogy érti ezt?

Herschele: Már régen... amikor első este itt volt nálunk, azt mondták... hogy Freide, a feleségem unokahuga... hogy...

Muzsik: Nem értem? Ments isten, hogy gondolja ön, hogy én valamit mondtam Freideről? Mit mondhatam? Talán azt mondtam, hogy szép, mint egy rózsza május hónapjában és bájos, mint a tavaszi napsugár, hogy a két szem két világitó csillag, hangja angyalok zenéje, fogai gyöngyházból való, két aika két piros rubint, hogy nyaka márványból való? Hvesmit mondhatam, de ments isten, hogy valami kellemetlen mondtam volna.

Herschele: Tudja mind a két leány ott nőtt fel nálam, de Freide mindig jobban tetszett nekem. Maga egy szót mondott és ezzel egy gondolatomat ásta ki, egy gondolatot, ami mellyen bennem rejtett egy gondolatot, ami fölött elmélyülni nem tudtam, mert

Fordította: Szabó Imre

nem volt időm és nem is volt bátorságom... Most is szeretném ezt a gondolatot visszaszülyesztetni régi rejtékébe, de mindig kiugrik, hiába hessegetem, nem hagy el. Nagy isten, nem tudom, mitévő legyek!

Muzsik: A jó isten az emberi életbe sok örömet és szerencsét plántált... És az embernek csak egy feladata van: élni és élni! Hiszen az ember csak egyszer él ezen a világon, reb Hersch. Az idő mulik, az évek telnek és az öröme való hajlamosság is elfakul.

Herschele: Mit beszél? Amit maga mond, az nem zsidó beszéd, az nem zsidó gondolat. Hagyjon fel ezekkel! El akar menni, Muzsik azonban vissza tartja). Hagyjon kérem, hagyjon, már látom, maga meg akar mérgezni engem istentelen beszédeivel. Nekem zsidó erkölceim vannak és én azokból egy jottányit sem engedek. Hagyjon utamra!

Muzsik: Csöndet kérek! Ne tessék úgy lármázni. Én nem erőszakolom magát, maga úgy cselekedhetik, ahogy jól esik, de vannak érzelmek, amelyek úgy érintik a zsidót, mint minden más embert. És most megmondom magának őszintén, amit már régóta szerettem volna megmondani. Ha maga igazán jámbor és hagyományhiú zsidó, hogyan tudja összegyezteni a vallásosságával, hogy már több, mint tíz éve együtt él egy meddő, magtalan asszonnyal? Olyan bűn ez, amilyent a bibliai Onan, Jehuda fia, követett el és maga jól tudja, hogy ezért a biblia törvényei szerint halál jár. És mindentől eltekintve, mit ér az emberi élet gyermekek nélkül? Miért fosztja meg magát az élet legnagyobb örömétől, a legnagyobb vigasztól, a legnagyobb emberi szépségtől? Magának éppen elég pénze van arra, hogy asszonyát haláláig ellássa. Jobban fog élni, mint ahogy maga valaha is álmodhatta volna... Fogadja meg tanácsomat ne tépelődjön sokat, ne habozzon. Bele kell vágni erőlyesen a dolgok kellős közepébe. Nálunk, zsidóknál az ilyen dolgok nem tartoznak a ritkaságok közé. Fehérhajú aggasztványok elválnak asszonyaiktól és fiatal lányokat vesznek feleségül... Maga még fiatal! De magának megvan a rossz természete, hogy minden apróság fölött gondokat csinál, ezért nincs semmi elhatározó ereje. (Kívülről hallatszik Freide éneke.) Hallja? Épen most megy erre... Elfelejtettem bezárni a kasszát! (Bezárja azután ő is együtt énekel a leánnyal. El.)

Herschele: Nagyon bosszant, hogy épen most megy el! Itt maradhatott volna egy kicsit még... Épen az ilyen beszéd után... Amikor az ember lázban ég és az ember feje tele van gondokkal... Hiszen a zsidó törvény szerint igazam lenne, ha elküldeném az asszonyt, de azért mégis nagyon kényelmetlenül érzem magam. Ugy érzem, nem becsületes dolog. Azt mondták, hogy ne tépelődjem, ne habozzam. Azt

5-6 leies koták

(1) drb. 60 lei, 20 drb. 100 lei)
modern táncok, dalok stb
csak rövid deig kaphatók

Király J.

zeneműkereskedésben.

Siessen, mert elfogy!

mondja: bele kell vágni egyenesen a dolgok kellős közepébe. (Leül az asztal mellé, melyen tokban hever a hegedű). Nagy isten, én nagyon félek, én retteggek. Kétségbe vagyok esve! (Bezárja a tokot.)

Freide.

Freide: Kedves bácsi, mi van magával? (Herschele elfödi arcát.) Rosszul érzi magát, ments isten? Megfogja a férfi kezét, aki azonban nem enged). Mi van? Haragszik talán rém?

Herschele: Ugy van, haragszom, de nem réád, ments isten. Én magamra haragszom, mert az utóbbi időben egészen más lettem... kedves Freide, én magamtól félek, és úgy érzem, hogy már nem vagyok többé Herschele Dubrowner.

Freide: Én pedig látom, érzem és értem, hogy az a férfi, aki most hoztam beszélt, igenis reb Herschele Dubrowner, ő maga és nem más...

Herschele: Kedves Freide, te egy okos, jószágos teremtés vagy és tudom, hogy neked meg lehet mondanai az igazat. Ide hallgass! Én a nonáddal már idestova husz esztendeje élek együtt, de nekünk isten nem adott gyermeket... (Nagyon izgatottan) Igen, fiam, nincs gyermekünk... Nekem nincs ellenem sem mi kifogásom, hiszen jámbor, jóra való zsidó asszony és ments isten, soha gondot nem okozott nekem. De értsd meg a vallásos ember nem élhet egy magtalan asszonnyal. A jó zsidó csak azért házasodik, azzal a céllal, hogy ivadékat adjon a világnak, különben nem is szabadna megházasodnia... De ettől eltekintve is, én akarok gyereket. Ha csak egyetlen egyet is... Igenis! Jaj, ha csak egy fiam lenne! Freide gyermekek, tudd meg, hogy a nénitől kénytelen leszek elválni.

Freide: Szegény szerencsétlen néni, jaj istenem, hogy fáj a szívem miatt.

Herschele: Hiszen, én is végtelenül sajnálom, de hát ő egy jámbor zsidó asszony és bizonyára megadással fogja viselni ezt a döntést. A zsidó törvény követeli így. Hallod Freide, kérdeznék akartam tőled, (köhicsél). De képzeld, hogy már elváltam a nénitől és akkor... (Ismét köhicsél).

(Folyt. köv.)

Rófir

cipésznel Szeged-utca 2. szám alatt készülnék legújabb divata

cipő / Ünnelegességek

Szováta-fürdőn

Villa Speranza

uri panzio
Szováta-fürdő

a kitünően ismert **uri panzio** a villa SPERANZA-ban, lényeges átalakításokkal, ezidén már

junius hóban megnyílik.

Elismerten elsőrangú konyha, csukott veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem. — Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegyzést elfogad **dr. Krausz Józsefné** f. rabbiné, **Diciosanmartin** (Dicsőszentmárton)